

Prognose 2015-2040: Concentratie in Steden

Bevolking, huishoudens en woningbehoefte

Directie Beleid: Sector Bestuurlijke ontwikkeling, Strategie en Europa

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	4
Belangrijkste uitkomsten	5
1. Totstandkoming van de prognose	6
2. Vier demografische trendbreuken in Nederland	8
3. Vergelijking met de vorige prognose	11
4. De componenten van bevolkingsgroei	13
5. Veranderingen in de bevolkingssamenstelling en huishoudensontwikkeling	19
6. Woningbehoefte en plancapaciteit	21
7. Ontwikkelingen per regio	26
8. Bijlagen	38

Samenvatting

In 2040 heeft Noord-Holland naar verwachting 3,123 miljoen inwoners, een groei van 368.000 personen t.o.v. 2015. Deze groei zit bijna volledig in Noord-Holland Zuid (+358.000 inwoners), in Noord-Holland Noord is de groei beperkt (+10.000 inwoners). Dit leidt in de periode 2015-2040 tot een groei van 238.000 huishoudens en een gewenste groei van de woningvoorraad van ongeveer 231.000 woningen, waarvan 21.000 in Noord-Holland Noord en 210.000 in Noord-Holland Zuid.

Tegelijkertijd vinden grote veranderingen plaats in de leeftijdsamenstelling van de bevolking. De vergrijzing leidt in Noord-Holland Noord tot een daling van de beroepsbevolking (-14% in 2040) en een afname van het aantal jongeren. Noord-Holland Zuid kent door de instroom van jongeren nog een bescheiden groei van de beroepsbevolking. In alle regio's neemt tot 2040 het aantal 65+ers toe met meer dan 50% en in veel regio's verdubbelt het aantal huishoudens boven de 75 jaar. De toename van het aantal huishoudens zit bijna volledig bij oudere alleenstaanden en huishoudens samenwonend zonder kinderen. Het aantal gezinnen met kinderen neemt nauwelijks toe en daalt in Noord-Holland Noord.

De uitkomsten van deze prognose laten zien dat bij een vraaggerichte ontwikkeling behoefte is aan verdere verstedelijking van Amsterdam en de direct aangrenzende gemeenten en regio's. Amsterdam bereikt hierbij in 2036 de grens van 1 miljoen inwoners. Ook in Zaanstad, Amstelland-Meerlanden en Zuid-Kennemerland gaat het aantal inwoners en huishoudens nog fors groeien. De regio's Alkmaar en West-Friesland kennen een beperkte groei die vooral afkomstig is van de nu al aanwezige bevolking. In de Kop van Noord-Holland gaat de bevolking dalen. De verwachte groei van Almere is lager dan voorzien in de Structuurvisie RRAAM. In de prognose komt de groei tot 2040 uit op circa 35.000 woningen.

Hiermee sluit de verwachte ontwikkeling van de woningbehoefte grotendeels aan bij de ambitie in de provinciale structuurvisie en het ontwikkelingsbeeld van de Metropoolregio Amsterdam. Verschil t.o.v. de uitgangspunten in deze beleidsdocumenten is dat de groei in de Provincie Noord-Holland groter is dan verwacht en zich meer concentreert in de oude steden in Noord-Holland Zuid. Naast een grote vraag naar nieuwe woonruimte zorgt dit in deze regio voor een toenemende vraag naar publieke ruimte, voorzieningen, recreatie, groengebieden, openbaar vervoer en infrastructuur. Gezien de druk op de woningmarkt en de toenemende vraag naar stedelijk wonen is transformatie binnen de bestaande steden gewenst evenals de ontwikkeling van stedelijk wonen. Een nieuwe groeiperiode voor de meer perifere regio's is vanuit demografisch perspectief onwaarschijnlijk.

Tot 2030 is in nagenoeg alle regio's voldoende woningbouwcapaciteit beschikbaar. Om de bevolkingsgroei bij te houden zal de woningbouwproductie vooral op de korte termijn moeten toenemen. Potentieel ontstaan door transformatie van leegstand vastgoed (kantoren, bedrijventerreinen, winkels enz.) veel nieuwe mogelijkheden voor woningbouw. Ook bij veel OV-knooppunten is potentieel ruimte aanwezig voor nieuwe ontwikkelingen. Een deel van de woningbouwplannen ligt binnen de invloedsfeer van Schiphol en de economische activiteiten in het Noordzeekanaalgebied (NZKG). Voor deze locaties is nu nog niet bekend of deze in de toekomst ontwikkeld kunnen worden.

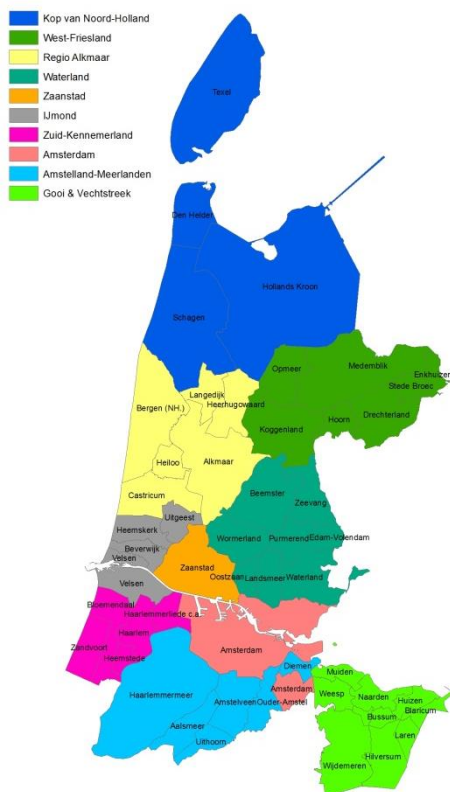
Inleiding

Om inzicht te krijgen in demografische ontwikkelingen maakt de Provincie Noord-Holland periodiek een bevolkingsprognose. Deze prognose is onderdeel van het vorig jaar vastgestelde procesplan demografie waarin de provincie beschrijft hoe wordt omgegaan met demografische veranderingen. Zoals opgenomen in het procesplan en het coalitieakkoord wordt de doorwerking van demografische ontwikkelingen vertaald naar de verschillende provinciale beleidsterreinen. Dit rapport vormt hiervoor de basis. De prognose geeft een beeld van de verwachte bevolkingsontwikkeling en beschrijft op gemeente- en regioniveau de huishoudensvorming, groei van de woningbehoefte en de veranderingen die plaatsvinden binnen de leeftijdssamenstelling. Daarnaast vormt de prognose de basis voor het aantonen van nut en noodzaak bij nieuwe woningbouwplannen en wordt deze gebruikt als input voor verkeersmodellen en behoefteramingen voor werklocaties (bedrijventerreinen en kantoorlocaties) en detailhandel. Ook laat de prognose zien hoe de demografische vraag naar voorzieningen (zorg/onderwijs) verandert.

Opbouw van de rapportage

Op de volgende pagina zijn de belangrijkste uitkomsten beschreven op provinciaal niveau. In het eerste hoofdstuk is de methodiek achter de prognose beschreven en wordt toegelicht hoe de demografie van Nederland invloed heeft op de ontwikkeling van Noord-Holland. Hoofdstuk twee beschrijft de vier demografische trendbreuken die de provincie vorig jaar heeft onderscheiden. Hoofdstuk drie geeft een beeld van de verschillen tussen de vorige en de nieuwe prognose. De samenstelling van de bevolkingsgroei naar component is beschreven in hoofdstuk vier. Hoofdstuk vijf toont de veranderende leeftijdssamenstelling van de bevolking en maakt de vertaling van bevolkingsgroei naar huishoudensontwikkeling en woningbehoefte. Het laatste hoofdstuk laat zien hoe de ontwikkelingen op regionaal niveau uitpakken. Een overzicht van cijfers op gemeenteniveau is te vinden in de bijlage.

Regio-indeling:

Belangrijkste uitkomsten

Tot 2040 neemt de bevolking in Noord-Holland naar verwachting toe met 368.000 inwoners tot boven de drie miljoen. Dit leidt in de periode 2015-2040 tot een groei van 238.000 huishoudens en een gewenste groei van de woningvoorraad van ongeveer 231.000 woningen. Deze groei zit vooral in Noord-Holland Zuid, in Noord-Holland Noord is de groei beperkt.

Bevolking, huishoudens en woningbehoefte

		2015	2020	2030	2040	2015-2040
Noord-Holland	Bevolking	2.755.000	2.843.000	3.007.000	3.123.000	+368.000
	Huishoudens	1.320.000	1.388.000	1.495.000	1.558.000	+238.000
	Woningbehoefte	1.274.000	1.341.000	1.445.000	1.505.000	+231.000
Noord-Holland Noord	Bevolking	646.000	651.000	658.000	656.000	+10.000
	Huishoudens	285.000	295.000	308.000	307.000	+22.000
	Woningbehoefte	282.000	292.000	304.000	303.000	+21.000
Noord-Holland Zuid	Bevolking	2.109.000	2.192.000	2.349.000	2.468.000	+358.000
	Huishoudens	1.035.000	1.093.000	1.187.000	1.251.000	+216.000
	Woningbehoefte	993.000	1.049.000	1.141.000	1.202.000	+210.000

Sterker dan in het verleden verandert in de toekomst de samenstelling van de bevolking. In de hele provincie neemt het aantal inwoners boven de 65+ toe met meer dan 50% en het aantal jongeren daalt in Noord-Holland Noord. Bovendien krijgt de provincie te maken met een daling van de potentiële beroepsbevolking in Noord-Holland Noord en een sterke afvlakking van de groei hiervan in Noord-Holland Zuid.

Veranderingen in leeftijdssamenstelling

		2015	2020	2030	2040	2015-2040
Noord-Holland	Jongeren (tot 15 jaar)	457.000	451.000	483.000	502.000	+45.000
	Pot. beroepsbevolking (15-67 jaar)	1.900.000	1.930.000	1.937.000	1.925.000	+25.000
	Ouderen (65+ jaar)	463.000	526.000	664.000	762.000	+299.000
Noord-Holland Noord	Jongeren (tot 15 jaar)	109.000	102.000	103.000	103.000	-5.000
	Pot. beroepsbevolking (15-67 jaar)	431.000	422.000	397.000	372.000	-59.000
	Ouderen (65+ jaar)	125.000	144.000	177.000	196.000	+71.000
Noord-Holland Zuid	Jongeren (tot 15 jaar)	349.000	350.000	380.000	399.000	+50.000
	Pot. beroepsbevolking (15-67 jaar)	1.469.000	1.508.000	1.540.000	1.553.000	+84.000
	Ouderen (65+ jaar)	338.000	381.000	486.000	566.000	+228.000

1. Totstandkoming van de prognose

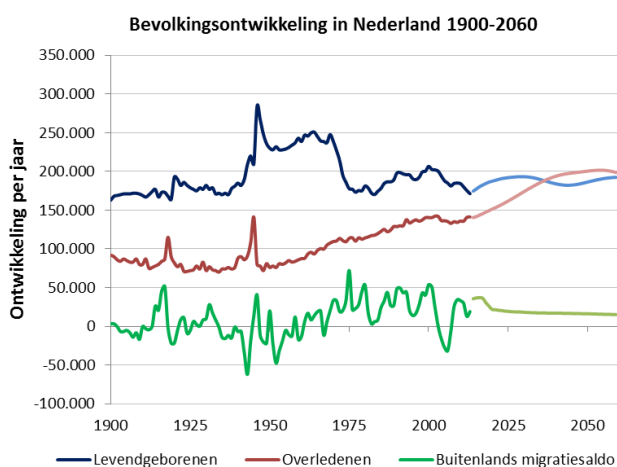
De methodiek voor het maken van deze prognose en het gehanteerde model zijn gelijk aan de prognose uit 2012. Dit betekent dat de hierbij ingezette koers van vraaggestuurd bouwen is doorgezet. In de prognose is daarmee in eerste instantie gekeken naar de woonplaatsvoorkeur van de bevolking. Deze is vooral bepaald op basis van een analyse van de migratie in de afgelopen periode. Vervolgens is gekeken naar de uitgangspunten van het ruimtelijk beleid, de Structuurvisie Noord-Holland 2040, en het provinciale woonbeleid waarin de vraag van de toekomstige bewoners leidend is. Om inzicht te krijgen in de 'eigen behoefte' van een regio is een migratiesaldo-0 scenario opgesteld. Via een fictief hoog bouwprogramma, waardoor bestaande tekorten op de woningmarkt geen rol spelen, zijn de verhuisvoorkeuren in beeld gebracht. Op basis van deze analyses is een binnenlands migratiesaldo op gemeenteniveau vastgesteld. Het model berekent vervolgens via natuurlijke aanwas en buitenlandse migratie de bevolkingssamenstelling die wordt vertaald naar huishoudens en woningbehoefte. Deze methodiek wijkt af van het verleden waarbij het beschikbare planaanbod en de verwachte productie leidend waren.

Doel van de prognose is ook om de afweging te laten zien tussen woningbehoefte en plancapaciteit. In bepaalde regio's is aanbod aanwezig maar ontbreekt de vraag terwijl in andere regio's de vraag groter is dan het nu bekende aanbod. Is deze regio's is vaak wel potentieel aanbod aanwezig maar de beschikbaarheid hiervan hangt af van planologische keuzes en de ontwikkeling van milieucontouren.

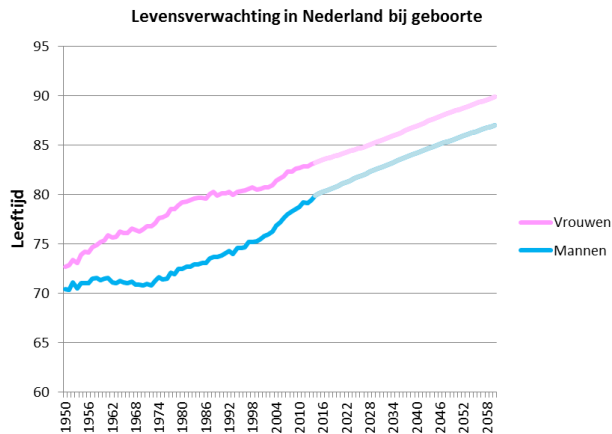
De prognose geeft een beeld van de te verwachte ontwikkelingen. Deze verwachtingen bevinden zich binnen een bandbreedte en kennen onzekerheden. Buitenlandse migratie is lastig voorspelbaar en kleine veranderingen in gedrag (verhuisvoorkeuren, geboorte en sterfte, huishoudensgrootte en woningbezetting) hebben op termijn grote invloed op de omvang en samenstelling van de bevolking. Daarom monitort de provincie jaarlijks deze ontwikkelingen. Een prognose is hiermee niet alleen een vooruitblik, maar ook een momentopname omdat bij het opstellen de inzichten van dat moment zijn verwerkt.

Alle regionale prognoses zijn gebaseerd op de landelijke CBS prognose die driejaarlijks verschijnt. Op landelijk niveau bestaan twee regionale prognoses: Primos opgesteld in opdracht van de ministeries BZK/IenM en Pearl opgesteld door het Planbureau voor de Leefomgeving. Deze prognose is opgesteld met het Primosmodel van ABF-Research. Alle waargenomen data (tot 2015) is afkomstig van het CBS, tenzij anders vermeld. Als gevolg van afrondingen kunnen in de tabellen in deze rapportage kleine verschillen voorkomen.

Landelijke context

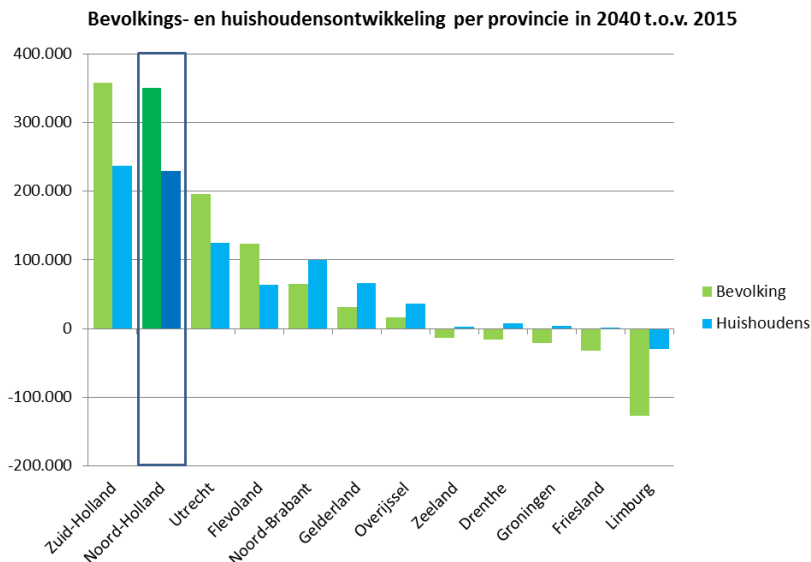
Tussen 1945 en begin jaren zeventig lag het aantal geboren kinderen in Nederland beduidend hoger dan in de periode hiervoor en hierna. De babyboomgeneratie is door de grote omvang bepalend voor de demografische ontwikkelingen in Nederland. Deze groep is rond 1950 geboren, begon ongeveer in 1970 met werken, kreeg in 1975 kinderen en kocht de eerste woning, ging in 2015 met pensioen en zal vanaf 2020 gaan overlijden. Hierdoor ligt vanaf ongeveer 2030 de sterfte hoger dan de geboorte en dit zorgt voor een afname van de bevolkingsgroei.

Door betere leefomstandigheden, toegenomen hygiëne en betere voeding is de levensduur van Nederlanders in het verleden voortdurend toegenomen. In de toekomst wordt de dood door nieuwe medische technieken steeds verder uitgesteld. Een jongen die in 1950 werd geboren, had toen een levensverwachting van 70 jaar, in 2010 is die opgelopen naar 80 jaar. Naar verwachting zet deze trend zich voort, als in 2060 een jongen wordt geboren ligt de levensverwachting op 87 jaar, bij een meisje is die zelfs 90 jaar. Door deze ontwikkeling leeft de bestaande en toekomstige bevolking langer dan in de vorige prognose werd verwacht, dit zorgt voor een hogere bevolkingsomvang in de toekomst.

Prognose per provincie

Het nationale beeld wordt steeds diverser, de regionale verschillen nemen toe. In de Randstadprovincies en Noord-Brabant groeit de bevolking tot 2040 nog fors. In Gelderland en Overijssel is de groei beperkt terwijl in de overige provincies de bevolking daalt, in Limburg zelfs met meer dan 100.000 personen. In alle provincies, behalve Limburg, neemt het aantal huishoudens toe. Dit is een gevolg van de vergrijzing en een belangrijke reden voor de groei van de woningbehoefte. Waar in 2015 de gemiddelde huishoudensgrootte in Nederland nog 2,19 bedraagt, daalt deze tot 2040 naar 2,09, een daling van 5%. Door minder traditionele gezinnen met kinderen, meer tweepersoonshuishoudens, meer (oudere) alleenstaanden en voor een deel het vertrek van jongeren is in een aantal provincies de huishoudensgroei groter dan de bevolkingsgroei.

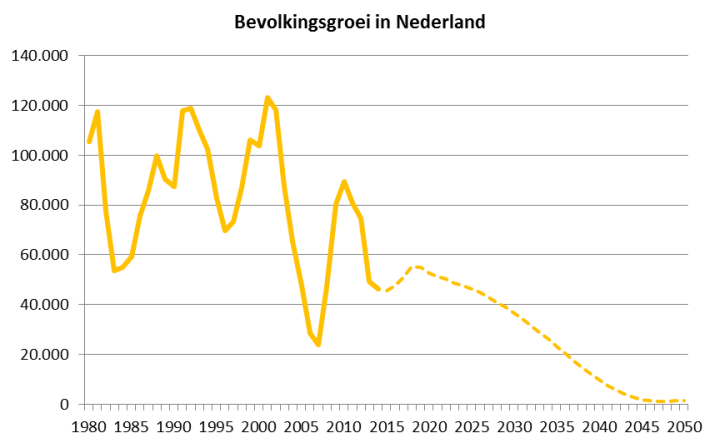
Bron: Primosprognose 2014

2. Vier demografische trendbreuken in Nederland

In 2014 heeft de provincie een symposium georganiseerd over vier demografische trendbreuken in Nederland. Deze trendbreuken vormen een belangrijke verklaring voor de verwachtingen in de toekomst. Door de grote omvang van de babyboomgeneratie die steeds ouder wordt en het afgenomen aantal geboren kinderen per vrouw, neemt de bevolkingsgroei af, daalt de beroepsbevolking en zit de bevolkingsgroei steeds meer bij oudere huishoudens. In combinatie met de toenemende verstedelijking leidt dit grote verschillen in bevolkingsontwikkeling tussen regio's.

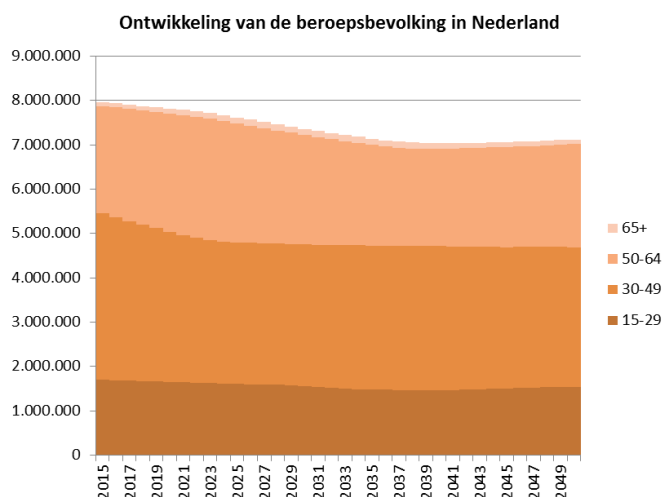
1. Einde van de bevolkingsgroei

In de periode 1980-2010 groeide de bevolking in Nederland met ongeveer 80.000 personen per jaar. De komende decennia zal deze groei afnemen tot het moment dat bevolkingsdaling optreedt. Dit moment ligt bij de huidige CBS-prognose rond 2045.

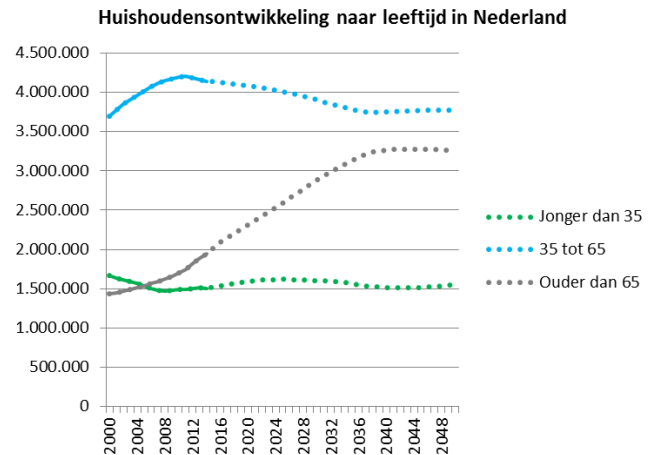
2. Daling van de beroepsbevolking

Het toetreden van de babyboomers tot de arbeidsmarkt en de aanhoudende bevolkingsgroei maken dat we in Nederland gewend zijn aan een groeiende beroepsbevolking. Sinds 2011 is dit niet meer het geval. De beroepsbevolking daalt en deze ontwikkeling zet zich de komende jaren voort. Een hogere arbeidsparticipatie en de verhoging van de AOW-/pensioengerechtigde leeftijd hebben hierop een dempende effect, maar zorgen niet voor een ander beeld. Ook bij de nu voorziene maatregelen neemt de beroepsbevolking af.

3. Sterke vergrijzing: huishoudensgroei bijna volledig 65+

De afgelopen decennia zat het overgrote deel van de huishoudensgroei in Nederland in de categorie 35-65 jaar (veelal gezinnen met kinderen). In 2011 is hierin een trendbreuk opgetreden. De komende jaren zit de huishoudensgroei bijna volledig bij 65+ huishoudens. Hierbij is sprake van een dubbele groei, meer mensen bereiken de leeftijd van 65+ en de bestaande ouderen leven langer door. Oftewel, waar in 2014 nog bij 2 miljoen huishoudens het hoofd van het huishoudens ouder was dan 65, is dit in 2040 opgelopen naar 3,2 miljoen. De vergrijzing heeft ook invloed op het type huishouden. Het aantal oudere alleenstaanden neemt tot 2050 sterk toe (met meer dan 800.000), het aantal huishoudens in tehuizen stijgt, na een daling tot 2020, met circa 120.000, terwijl het aantal gezinnen met kinderen afneemt (-45.000).

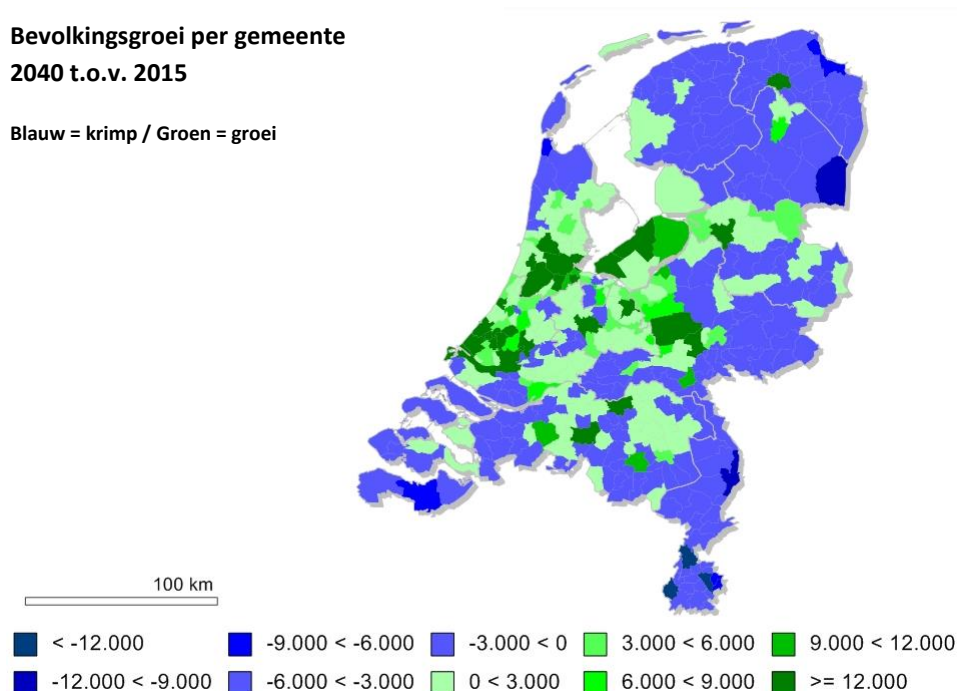

4. Toenemende verstedelijking

Onderstaande kaart toont de bevolkingsontwikkeling per gemeente in Nederland van 2015 tot 2040. Blauw is krimp en groen is groei. Twee zaken vallen op: De groei is sterk geconcentreerd in de Randstad en de groei concentreert zich in heel Nederland in de steden. Het gebied Amsterdam, Utrecht, Almere (de Noordvleugel) kent absoluut de grootste bevolkingsgroei. Binnen de overige provincies groeien in veel gevallen de steden terwijl in het ommeland de bevolking daalt. Groningen is hiervan een goed voorbeeld. Terwijl in de provincie (exclusief Groningen) het inwonertal afneemt (-45.000), groeit de stad tot 2040 met ongeveer 25.000 inwoners. Steden/regio's als Arnhem, Nijmegen, Zwolle en de Brabantse Stedenrij vertonen een vergelijkbare ontwikkeling. Dit beeld wijkt af van de laatste decennia, toen concentreerde de bevolkingsgroei zich vooral in de groeikernen en landelijke gebieden en daalde de bevolking in de oude steden.

Bevolkingsgroei per gemeente 2040 t.o.v. 2015

Blauw = krimp / Groen = groei

De trendbreuken in Noord-Holland

Zoals te zien op de kaart met de bevolkingsontwikkeling per gemeente verschilt de dynamiek waarmee de trendbreuken zich voordoen sterk per regio. In Noord-Holland is dit beeld niet anders. De steden in het zuiden van de provincie, onderdeel van de Randstad, groeien sterk in huishoudens en inwoners. Deze groei is soms zelfs hoger dan voorgaande jaren. Het beeld in Noord-Holland Noord lijkt sterk op het Nederlands gemiddelde, een beperkte bevolkingsgroei en een dalende beroepsbevolking. Eén trendbreuk doet zich overal voor, alle gemeenten in Nederland krijgen te maken met een sterke vergrijzing.

De nieuwe groei van oude steden: structureel of conjunctureel?

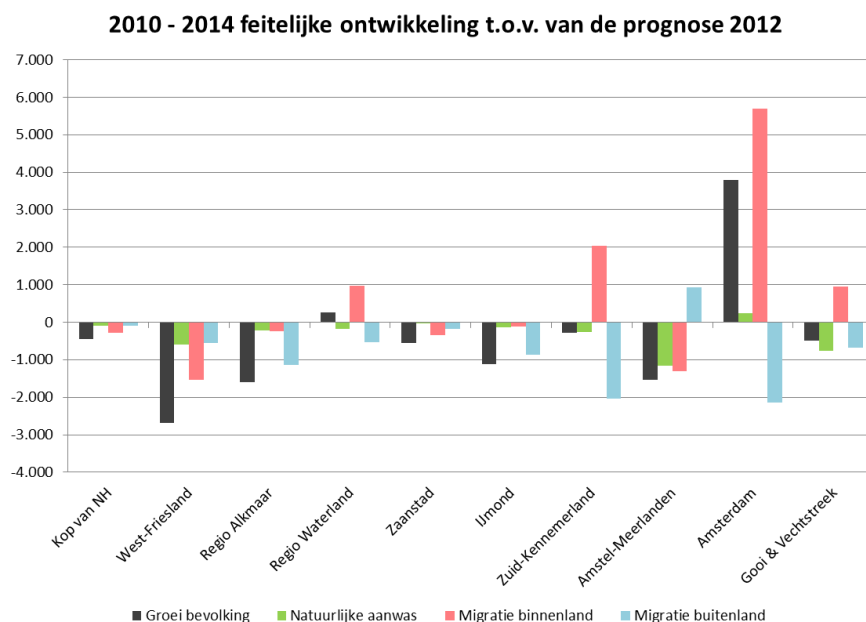
De bevolking in de nieuwe steden en groeikernen in Noord-Holland groeide vooral in de jaren zeventig. Onderstaande tabel laat zien hoe dit samenhangt met de demografische ontwikkeling in Nederland. In de jaren zeventig groeide het aantal gezinnen hard en was de stad geen aantrekkelijke plek om te wonen. In Noord-Holland Noord en Flevoland nam de bevolking toe door de vestiging van jonge gezinnen (20 tot 40 jaar) uit Noord-Holland Zuid. Naast studenten is dit traditioneel ook de meest mobiele groep op de woningmarkt. In Nederland nam deze groep (20 tot 40 jaar) in 1970 toe met bijna 80.000 personen. In 2015 ligt totale de bevolkingsgroei een stuk lager (bij een sterke vergrijzing) en is de groei van de jonge gezinnen nog maar een kwart van 1970. In 2030 is de bevolkingsgroei verder gedaald en neemt het aantal personen van 20 tot 40 jaar zelfs af. Het aantal potentiële vestigers voor een nieuw overloopbeleid ligt hiermee duidelijk lager dan in de jaren zeventig. Dit maakt een nieuwe groeiperiode voor de meer perifere regio's vanuit demografisch perspectief onwaarschijnlijk.

	Bevolkingsgroei per jaar in Nederland		
	1970	2015	2030
0 tot 20 jaar	+21.200	-10.000	+10.200
20 tot 40 jaar	+80.100	+24.200	-12.900
40 tot 60 jaar	+27.400	-30.900	-37.100
60 tot 80 jaar	+26.600	+72.800	+37.100
80 jaar of ouder	+6.500	+16.600	+40.200
Totaal	+161.800	+72.600	+37.400

3. Vergelijking met de vorige prognose

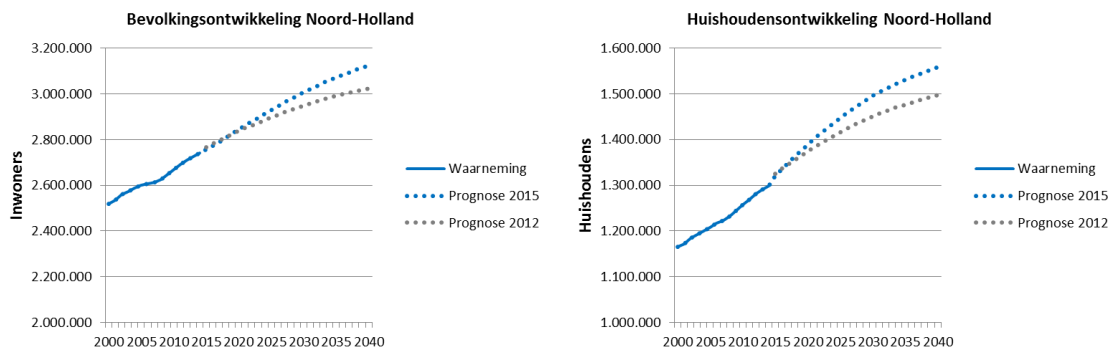
De prognose uit 2012 (gebaseerd op waarnemingen tot en met 2010) voorspelde een inwonersgroei voor de periode 2010-2015 van 97.000 inwoners. De feitelijke ontwikkeling was iets lager, Noord-Holland groeide met 92.000 inwoners, een verschil 5%. Dit verschil zat volledig in Noord-Holland Noord, de bevolkingsgroei was hier bijna 5.000 inwoners lager dan in de prognose. Binnen Noord-Holland Zuid was de groei in Amsterdam hoger dan verwacht, terwijl in de regio's IJmond en Amstelland-Meerlanden de groei achterbleef.

Uit de drie verklarende variabelen (natuurlijke aanwas, binnenlandse en buitenlandse migratie) blijkt dat die in Noord-Holland alle drie lager waren dan verwacht. Vooral in West-Friesland groeide de bevolking minder dan in de prognose was voorspeld. In Noord-Holland Zuid waren de natuurlijke aanwas en buitenlandse migratie lager dan verwacht terwijl het binnenlands migratiesaldo bijna 8.000 personen hoger lag dan de prognose. Met name de gemeente Amsterdam, en in mindere mate Haarlem en Hilversum, kenden veel instroom van buiten de provincie. Onderstaande figuur geeft een beeld van de drie verklarende variabelen per regio. Het beeld uit deze vergelijking is vertaald naar de nieuwe prognose.

De in de prognose van 2012 verwachte ontwikkeling, een toenemende bevolkingsgroei in de oude steden in Noord-Holland Zuid, heeft zich feitelijk voorgedaan. Deze lijn is terug te zien in de recente Primosprognose en de voorlopige nieuwe WLO-scenari'o's van het Planbureau voor de Leefomgeving. Bij deze prognoses/scenari'o's is de woningbehoefte voor Flevoland naar beneden bijgesteld terwijl deze in Amsterdam en omliggende gemeenten veel hoger uitvalt.

Verwachte groei prognose 2015 t.o.v. prognose 2012

Een hoger positief binnenlands migratiesaldo en de stijging van de levensverwachting zijn de belangrijkste verklaringen voor de hogere prognose in 2015 in vergelijking met 2012. Het buitenlands migratiesaldo is nagenoeg gelijk. Door de hogere levensverwachting is de sterfte lager dan bij de vorige prognose en door de extra instroom van jongeren worden in Noord-Holland meer kinderen geboren. De natuurlijke aanwas is hierdoor hoger dan de vorige prognose, de bevolking van de provincie groeit harder en langer door.

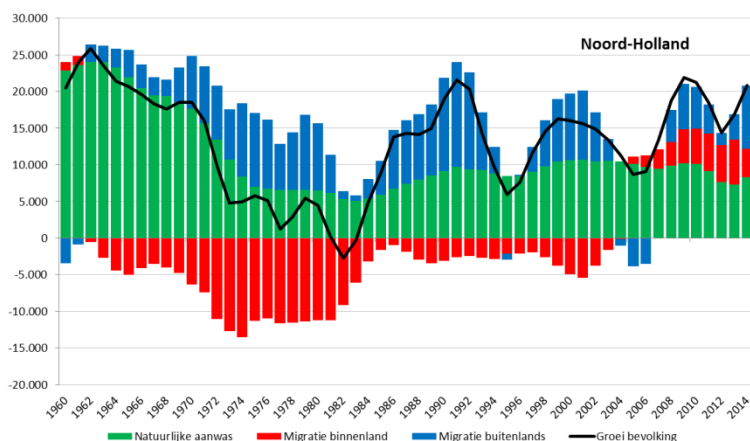
Historische context

Als we de verwachte groei in deze prognose (2015-2040) vergelijken met dezelfde periode uit het verleden (1990-2015) zien we dat de bevolkingsgroei vergelijkbaar is, +380.000 van 1990 tot 2015 en +368.000 in de periode 2015-2040. De regionale verdeling is sterk verschillend. Het aandeel in de groei van Noord-Holland Noord lag in het verleden op 20%, in de prognose daalt dit naar ongeveer 3%.

De groei van het aantal huishoudens en de gewenste groei van de woningvoorraad liggen in de komende 25 jaar lager dan in het verleden. In de afgelopen 25 jaar werden in Noord-Holland bijna 300.000 woningen aan de voorraad toegevoegd, de woningbehoefte voor de komende 25 jaar ligt rond de 230.000. Verklaring voor dit verschil is de sterke afname van de gemiddelde woningbezetting in de laatste decennia en de extra woningbouw die nodig was voor het oplossen van de woningnood.

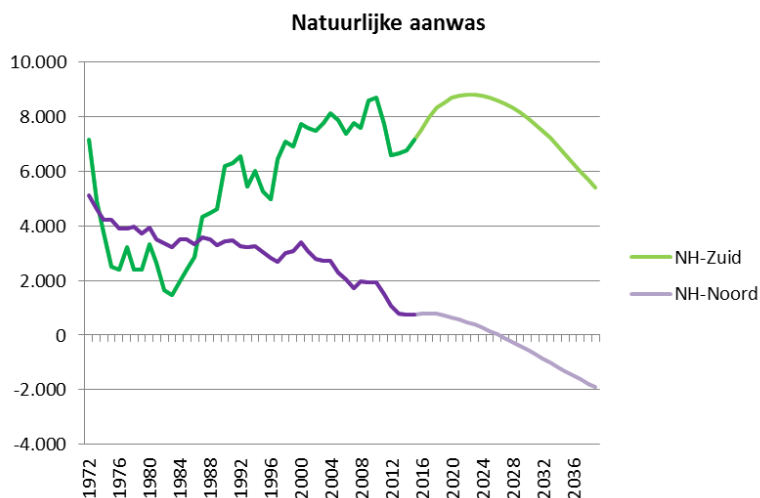
4. De componenten van bevolkingsgroei

Drie componenten bepalen de bevolkingsgroei: natuurlijke aanwas (geboorte - sterfte), buitenlandse migratie (immigratie - emigratie) en binnenlandse migratie (vestiging - vertrek). Onderstaande figuur geeft een beeld van de ontwikkeling van de bevolking in Noord-Holland van 1960 tot 2014. In 1960 had Noord-Holland 2,05 miljoen inwoners. In 2014 is dit door natuurlijke aanwas en buitenlandse migratie gegroeid naar 2,76 miljoen. Het binnenlandsmigratiesaldo (het saldo van het aantal personen dat vanuit Noord-Holland naar andere provincies verhuist en andersom) was een lange periode negatief. Pas in 2005 is dit veranderd. Sinds dit jaar groeit de bevolking in de provincie door alle drie de componenten en daardoor is ook de totale bevolkingsgroei toegenomen.

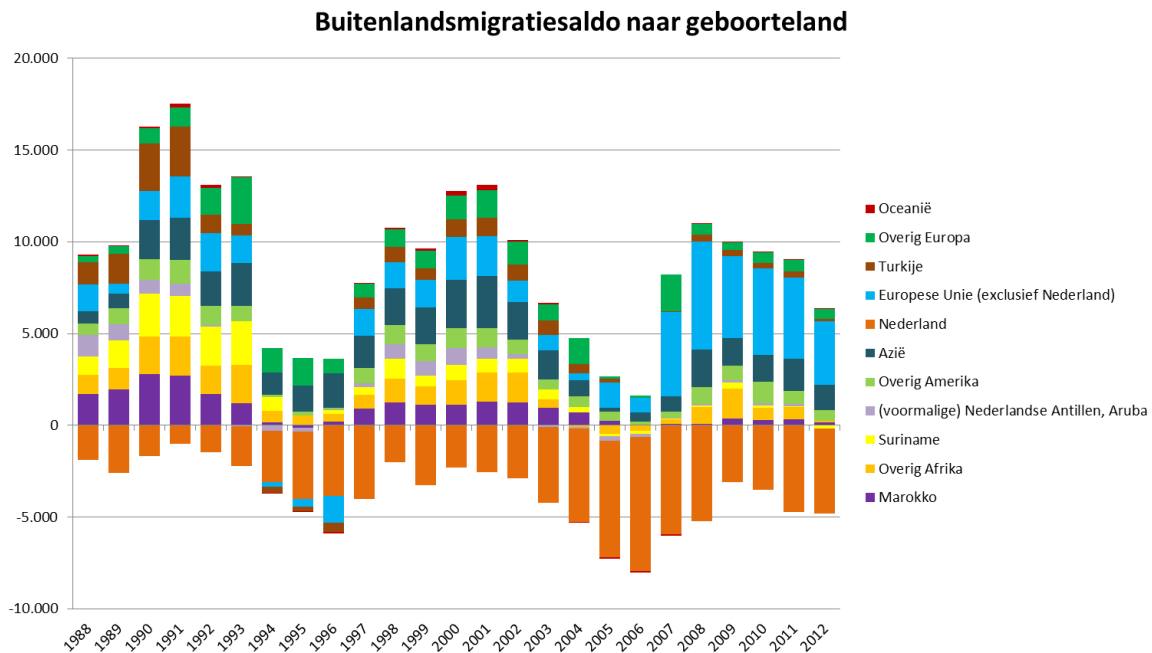
Natuurlijke aanwas

De natuurlijke aanwas in Noord-Holland (het verschil tussen geboorte en sterfte) was altijd positief. De grootste groei zat in de jaren zestig toen jaarlijks 40.000 kinderen werden geboren. In de jaren tachtig was dit gedaald naar ongeveer 25.000. Momenteel worden jaarlijks ongeveer 30.000 kinderen geboren. De sterfte in Noord-Holland ligt al enkele decennia iets boven de 20.000 waardoor de natuurlijke aanwas uitkomt op circa 10.000 personen per jaar. In de toekomst gaat vooral de sterfte flink toenemen naar ongeveer 30.000 in 2040, terwijl de geboorte stijgt naar circa 34.000. De natuurlijke aanwas neemt daardoor af maar blijft wel positief, rond de 4.000 personen in 2040. Zoals de figuur laat zien bestaat hierbij een groot verschil tussen Noord-Holland Noord en Zuid. Het noorden van de provincie kent al sinds de jaren zeventig een daling die na 2025 omslaat in een negatief saldo, terwijl in het zuiden de natuurlijke aanwas sinds de jaren tachtig is gestegen en

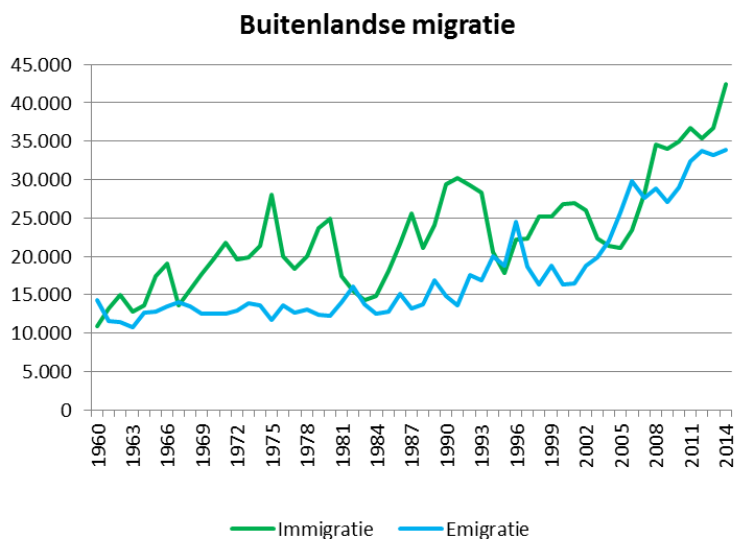
ook in de toekomst positief blijft (gemiddeld rond de 7.000 personen). Naast binnenlandse migratie, komt dit vooral door het verschil in bevolkingsopbouw. Het percentage jonge vrouwen is namelijk hoger in het zuiden van de provincie. De natuurlijke aanwas is met beleid nauwelijks te beïnvloeden, de ontwikkelingen uit het verleden vormen een belangrijke verklaring voor het verschil in dynamiek tussen de twee gebieden.

Buitenlandse migratie

Op een paar jaar na is het buitenlandsmigratiesaldo (immigratie – emigratie) van de provincie sinds 1960 altijd positief geweest. Alleen in het begin van de jaren zestig, 1995 en tussen 2003-2006 was de emigratie groter dan de immigratie. Immigratie had daarmee een belangrijke aandeel in de bevolkingsgroei en dit zal ook in de toekomst zo blijven. Bovenstaande figuur toont het buitenlandsmigratiesaldo naar geboorteland van 1988 tot 2012. Te zien is dat het aandeel vanuit de Europese Unie toeneemt terwijl het migratiesaldo met Marokko en Turkije de laatste jaren rond de nul ligt. De laatste tien jaar ligt het migratiesaldo met het buitenland gemiddeld rond de +2.300 personen.

Voor de buitenlandse migratie gaan we in deze prognose uit van de verwachtingen van het CBS die door onderzoeksbureau ABF zijn vertaald in het prognosemodel. Voor de periode 2015-2040 verwachten we een positief saldo van 2.500 tot 3.000 personen per jaar. Uit onderstaande grafiek blijkt dat de dynamiek in de buitenlandse migratie sterk toeneemt. Zowel het aantal mensen dat uit het buitenland naar Noord-Holland komt als het aantal mensen dat vertrekt is t.o.v. vijftien jaar geleden verdubbeld.

Binnenlandse migratie

Zoals beschreven, is in de binnenlandse migratie van en naar Noord-Holland een duidelijke verandering opgetreden. Jarenlang had de provincie een negatief migratiesaldo, meer mensen vertrokken uit Noord-Holland dan er binnen kwamen. Sinds het begin van deze eeuw is dit omgeslagen.

Historische Context

De jaren zestig van de vorige eeuw werden gedomineerd door suburbanisatie. De woonomgeving in de grote steden was slecht, veel mensen woonden in de steden en velen van hen zochten een woning met tuin in de meer landelijke omgeving. In de jaren zeventig begint de geboortegolfgeneratie op de woningmarkt te komen. Een generatie die niet alleen qua omvang groot was, maar ook nog eens meer "geïndividualiseerd" ging wonen: niet pas zelfstandig wonen bij een huwelijk, eerder en vaker als alleenstaande. Dit leidde tot een enorme druk op de woningmarkt. De landelijke omgeving rond de grote steden dreigde vooral door het toegenomen verkeer dicht te slibben en de suburbanisatie waaide uit tot in de Kop van Noord-Holland.

Groeikernen

Deze druk op de woningmarkt heeft geleid tot het groeikernenbeleid: opvang van de woningbehoefte vanuit de grote steden geconcentreerd in groeikernen en restrictief beleid in de landelijke omgeving. Dit betekende de opkomst van de groeikernen: Alkmaar, Hoorn, Purmerend, Lelystad, Almere en (later) Haarlemmermeer. Rijk en provincie maakten dit beleid, ondersteund met gesubsidieerde woningbouw, de aanleg van wegen, planologische ruimte en restrictief beleid voor de groene (buffer)ruimte. In de steden heeft in deze periode vooral stadsvernieuwing plaats gevonden. In Amsterdam, Haarlem en Zaanstad is de woningvoorraad nauwelijks gegroeid. Vanaf de jaren tachtig is een kentering waarneembaar. In zekere zin was de opkomst van de groeikernen de start van het vraaggestuurd bouwen, het beleid sloot aan op de sterke voorkeur voor de eengezinswoning. De locatiekeuze was wel beperkt.

Compacte stad

Het grote vertrek uit de steden, enerzijds door het groeikernenbeleid maar ook door het Rijksbeleid van decentralisatie vanuit de Randstad, zorgde voor een afkalving van het voorzieningenniveau in de steden en de snelle groei van de groeikernen. De achterblijvende groei van de werkgelegenheid en de toenemende congestie zorgden voor kritiek op dit beleid. Als reactie daarop werd in de steden meer voor uitbreiding van de woningvoorraad gebouwd, met tegelijkertijd een afbouw van de productie in de verder weg gelegen groeikernen Alkmaar, Hoorn en Purmerend. De dichterbij gelegen groeikernen Almere, Purmerend en Haarlemmermeer zetten hun bouwactiviteiten voort en namen nieuwe wijken in ontwikkeling. De bevolking in het zuiden van Noord-Holland groeide vooral door de omliggende stedelijke gebieden. Amsterdam trok jonge mensen, studenten en goed opgeleide afgestudeerden aan vanuit heel Nederland. Deze jongeren woonden een tijd in de stad, maar wanneer ze in een andere gezinsfase kwamen, vestigden ze zich in de regio.

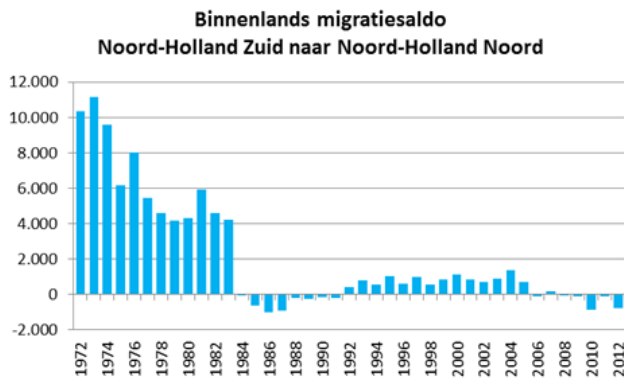
Opkomst grootstedelijke woonvoorkeur

Vanaf 2000 zien we een grotere trek naar de steden in Noord-Holland. Amsterdam trekt meer dan in het verleden mensen aan uit de rest van Nederland en die blijven langer in Amsterdam wonen. Het vertrek vanuit Amsterdam naar de groeikernen neemt af. Hierdoor heeft Amsterdam voor het eerst sinds decennia weer een vestigingsoverschot met de rest van Nederland. Veranderingen in de woningbouw zijn natuurlijk van belang, maar zijn hierop maar beperkt van invloed. Het vestigingsoverschot in Amsterdam (en andere grote steden als Haarlem en Hilversum) is groter dan op grond van de toename van het aantal woningen kan worden verklaard. Tegenover het vestigingsoverschot van de grotere steden staat een vertrekoverschot van de meer landelijke gemeenten. In de afgelopen jaren hebben bijna alle landelijke gemeenten een vertrekoverschot gekregen.

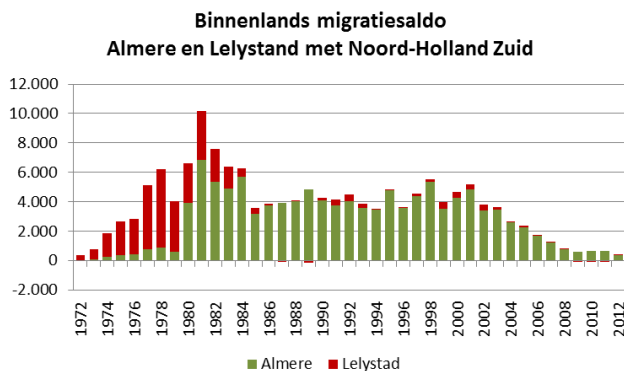
Toelichtende figuren

Historisch gezien zijn vier migratiestromen bepalend geweest voor de binnenlandse migratie in Noord-Holland:

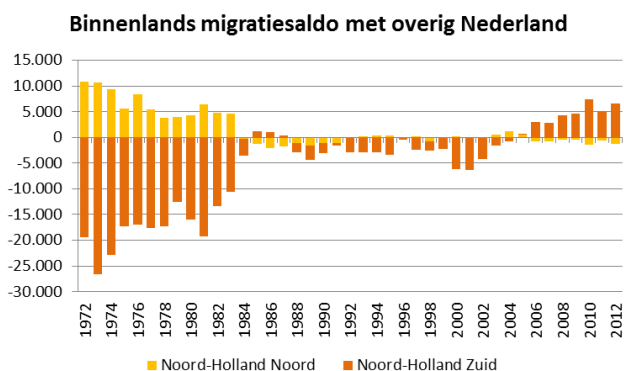
- Van Noord-Holland Noord naar Noord-Holland Zuid;
- Van Noord-Holland Zuid naar Almere/Lelystad;
- Van buiten Noord-Holland (overig Nederland) naar Noord-Holland;
- Van Amsterdam naar de omliggende gemeenten in de regio.

In de jaren zeventig verhuisden per saldo ongeveer 5.000 personen per jaar meer van Noord-Holland Zuid naar Noord-Holland Noord dan andersom. Het noorden ving hiermee een deel van de bevolkingsdruk op vanuit de steden in het zuiden (Amsterdam, Haarlem, Zaanstad). In 1983 nam dit sterk af. De laatste jaren is het saldo omgedraaid, per jaar verhuizen enkele honderden inwoners meer van Noord-Holland Noord naar Noord-Holland Zuid dan andersom.

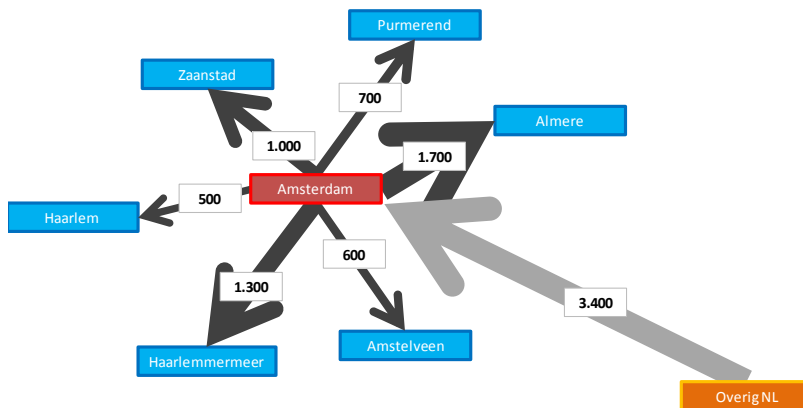
Evenals Noord-Holland Noord had Flevoland lang een opvangfunctie voor de druk vanuit de steden in Noord-Holland Zuid. In eerste instantie vooral Lelystad, hierna vooral Almere. Deze overloop liep langer door dan die naar Noord-Holland Noord, toch zien we al vanaf begin 2000 een dalend saldo. De afgelopen jaren gaat het nog om enkele honderden personen per jaar.

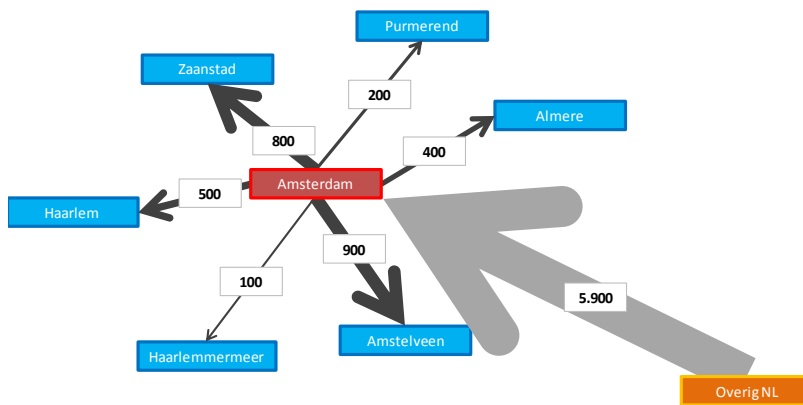
Ook in de migratie tussen overig Nederland en Noord-Holland heeft zich een omslag voorgedaan. Decennia lang had Noord-Holland Zuid een vertrekoverschot naar overig Nederland terwijl Noord-Holland Noord inwoners aantrok uit de rest van Nederland. Sinds 2005 is dit veranderd. Het saldo voor Noord-Holland Zuid is sindsdien positief terwijl Noord-Holland Noord een klein vertrekoverschot heeft.

De positie van Amsterdam

2004-2008

2009-2013

Uitleg: De pijlen in de schema's bevatten het saldo van de belangrijkste binnenlandse migratiestromen. Het weergegeven getal is het saldo tussen twee regio's. Voorbeeld: in de periode 2004 tot 2008 verhuisden gemiddeld per jaar 1.300 mensen uit de gemeente Amsterdam naar de gemeente Haarlemmermeer. In de periode 2009-2013 is dit gedaald naar 100 personen.

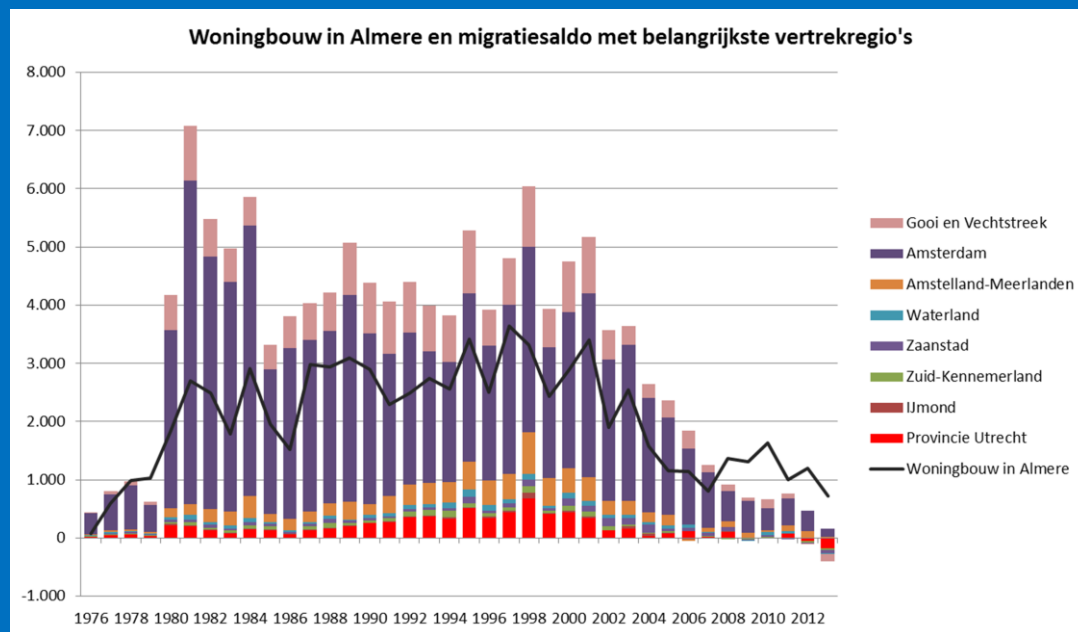
De figuren geven een beeld van de positie van Amsterdam binnen de regio. De stad trekt per saldo inwoners aan uit overig Nederland (veel jongeren maar ook afgestudeerden op zoek naar baan) terwijl uit Amsterdam mensen verhuizen naar de regio (gezinnen met kinderen). In de afgelopen periode is dit patroon iets gewijzigd. De instroom naar de regio is verder toegenomen en de uitstroom is geografisch gewijzigd. Naar Almere, Purmerend en Haarlemmermeer is het saldo afgenomen. Naar Haarlem, Amstelveen en Zaanstad is dit niet of nauwelijks het geval.

Almere

Almere heeft in deze prognose een aparte positie. De gemeente ligt niet in de provincie Noord-Holland maar heeft wel een duidelijke wisselwerking met de ontwikkelingen in Noord-Holland Zuid. Zoals geschetst heeft Almere jaren een belangrijke rol gespeeld voor de opvang van druk op de woningmarkt uit de gemeente Amsterdam en in mindere mate de regio's Gooi & Vechtstreek en Amstelland-Meerlanden. De laatste jaren is deze functie afgenomen. Onderstaande geeft een beeld van de groei van de woningvoorraad in Almere in relatie tot binnenlandse migratie. Te zien is dat de instroom van buitenaf afneemt en dat een steeds groter deel van de nieuwbouw wordt betrokken door mensen die al in Almere wonen. Opvallend is dat de migratierelatie met de provincie Utrecht altijd beperkt is geweest. Op basis van actuele en historische verhuisc Bewegingen valt niet te verwachten dat Almere een significant aandeel van de woningbehoefte uit de provincie Utrecht gaat opvangen.

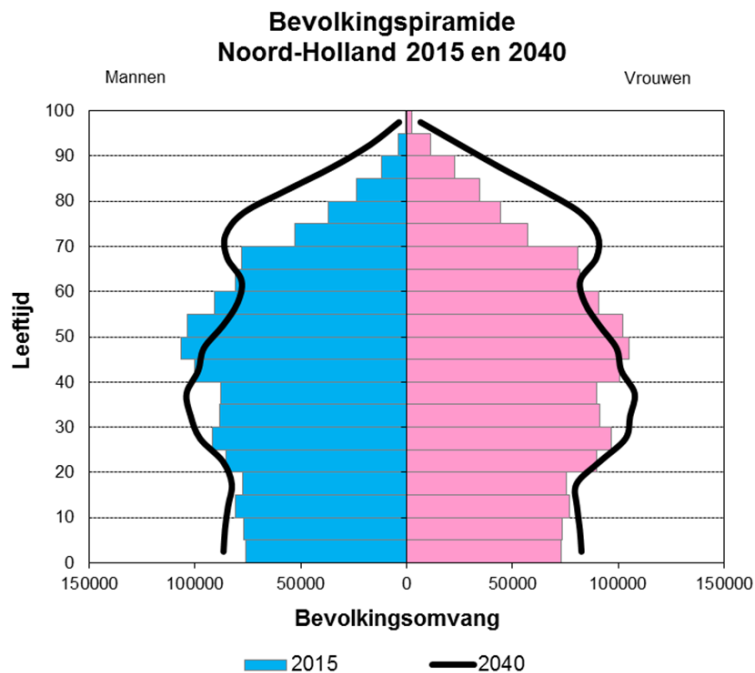
Prognose: Groei blijft achter bij beleidsmatige verwachtingen

In de prognose van de provincie Noord-Holland groeit Almere vooral door de groei van de 'eigen' bevolking en nog maar beperkt door instroom van buitenaf. Tot 2040 met ongeveer 70.000 inwoners en 35.000 woningen/huishoudens. Beleidsmatig wordt in de Structuurvisie RRAAM het toekomstperspectief geschetst voor Almere als een westelijk georiënteerde stad met circa 60.000 nieuwe woningen ten opzichte van 2010 en een forse groei van het aantal arbeidsplaatsen. In deze prognose wordt deze groei tot 2040 niet voorzien. Daarnaast is in de Structuurvisie RRAAM afgesproken dat een vervolgonderzoek wordt gestart (MIRT-verkenning) naar verdere infrastructuurmaatregelen voor de ontsluiting van Almere Pampus als er in Almere ten opzichte van 2010 circa 25.000 woningen zijn gebouwd en er zicht is op afronding van de tweede fase van Amsterdam IJburg. Op basis van deze prognose ligt dit moment rond 2030.

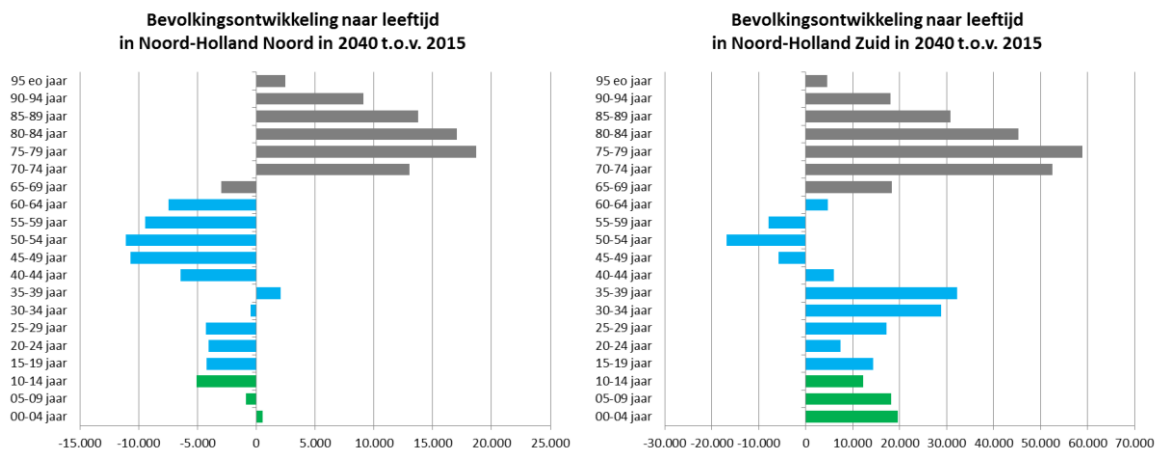

5. Veranderingen in de bevolkingssamenstelling en huishoudensontwikkeling

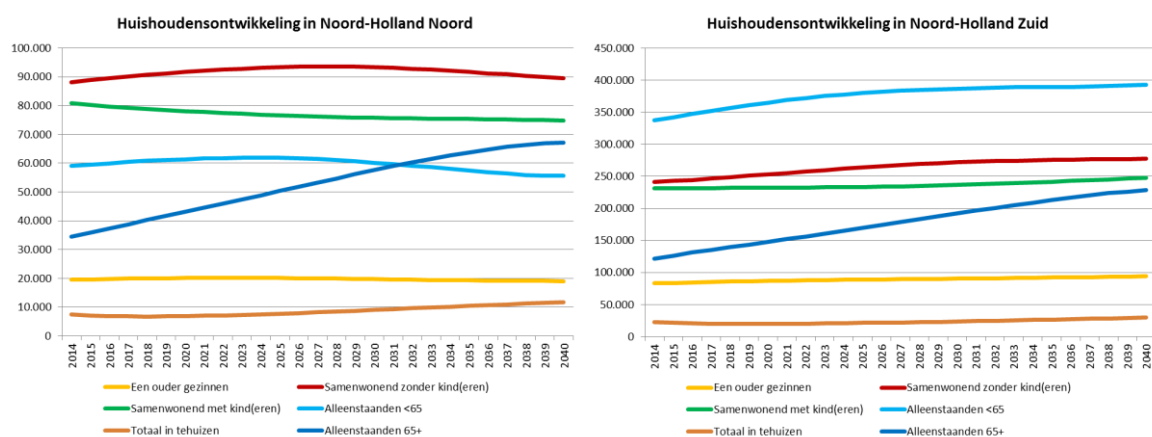
De toenemende vergrijzing, de verandering van de beroepsbevolking en de daling van het aantal jongeren is te zien in de bevolkingspiramide van Noord-Holland. De staven geven de huidige bevolking weer en de zwarte lijn de bevolking in 2040. Een groot deel van de bevolking is momenteel tussen de 40 en 60 jaar. Over 25 jaar is deze groep tussen de 65 en 85 jaar en grotendeels gepensioneerd. Door de instroom van jongeren in Noord-Holland Zuid groeit in de toekomst de groep 25 tot 40 jarigen.

Onderstaande figuren geven een beeld van deze regionale ontwikkelingen. In Noord-Holland Noord nemen alle groepen tot 69 jaar in omvang af, met uitzondering van baby's, peuters en de groep 35-39 jarigen. Daarmee zit de groei bijna volledig bij de bevolking ouder dan 69 jaar. In Noord-Holland Zuid is het beeld voor de vergrijzing identiek. Maar door de jongere bevolking en de instroom van jongeren groeien hier ook alle groepen tot 44 jaar. De groep 45-59 (een deel van de babyboomers) daalt ook in Noord-Holland Zuid.

Veranderingen in de huishoudenssamenstelling

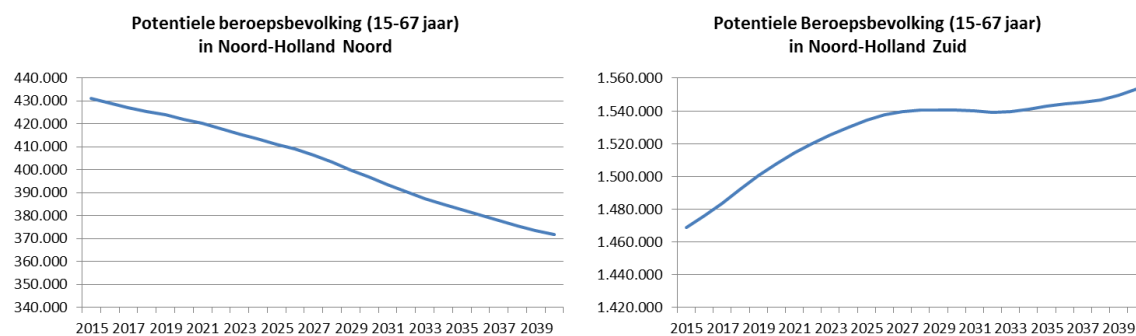

Veranderingen in de leeftijdsopbouw hebben, in combinatie met gedragsveranderingen, een grote invloed op de huishoudenssamenstelling. Het aantal oudere gezinnen en oudere alleenstaanden gaat enorm toenemen terwijl het aantal gezinnen met kinderen daalt in Noord-Holland Noord en beperkt toeneemt in Noord-Holland Zuid. De toename van het aantal huishoudens zit bijna volledig bij oudere alleenstaanden en huishoudens samenwonend zonder kinderen. Voor een groot deel zijn dit mensen die nu al een woning hebben en daar vaak nu nog met een partner wonen. Na het overlijden van de partner, vaak de man, blijft een alleenstaand huishouden over. Het feit dat deze groep al een woning heeft en daar vaak zo lang mogelijk wil blijven wonen maakt dat de toename van deze groep niet direct vertaald kan worden naar een woningbouwprogramma. Daarnaast zijn oudere huishoudens minder verhuisgeneigd en verhuizen ze vaak over korte afstand.

De vraag naar nieuwe woningen zit hierdoor vooral bij groepen die willen toetreden tot de woningmarkt (starters) of huishoudens die een kwalitatieve stap in hun wooncarrière willen maken. Een ander effect van de vergrijzing is dat op termijn veel woningen vrijkomen die nu door oudere huishoudens worden bewoond (veel eengezinskoopwoningen). Vooral in Noord-Holland Noord en Waterland is het zaak hier rekening mee te houden bij de toekomstige woningbouwprogrammering. Na een daling in de komende jaren zien we, ondanks de veranderingen in de zorg en de voorkeur van ouderen om langer thuis te wonen, in de toekomst weer een toenemende vraag naar verpleeghuizen.

Beroepsbevolking

De uitstroom van babyboomers zorgt in Nederland voor een daling van de beroepsbevolking. De grafieken geven een beeld van de potentiële beroepsbevolking, oftewel alle inwoners tussen de 15 en 67 jaar. Noord-Holland Zuid is een van de weinige gebieden in Nederland waar deze daling zich niet voordoet. Hier stijgt de potentiële beroepsbevolking nog tot 2030 om hierna te stabiliseren rond de 1,54 miljoen. Noord-Holland Noord krijgt te maken met een forse daling, van 431.000 personen naar 372.000 in 2040.

6. Woningbehoefte en plancapaciteit

Onderstaande tabel geeft een beeld van de in 2014 bekende plancapaciteit voor de bouw van woningen. Dit betreft de netto capaciteit (nieuwbouw minus sloop). Bij het interpreteren van de tabel zijn een aantal opmerkingen van belang. Veel gemeenten hebben een beperkte planningshorizon en daardoor maar tot 2025 een beeld van de woningbouwplannen. Dit wil niet zeggen dat er na 2025 geen mogelijkheden meer zijn. Daarnaast is het beeld van binnenstedelijk bouwen en toekomstige transformatiemogelijkheden niet compleet. Verder zien we dat een steeds groter deel van de nieuwe woningen geen nieuwbouw is maar een toevoeging anderszins, het toevoegen van een woning in al bestaand pand. Een deel van de behoefte wordt hiermee opgevangen in woonruimten in plaats van woningen. Deze ontwikkeling zit beperkt in de planinventarisatie. Samenvattend ligt de planologisch potentiële capaciteit waarschijnlijk hoger dan in de tabel maar is dit wel afhankelijk van de ontwikkeling van milieucontouren, de financiële situatie op de woningmarkt en de transformatiemogelijkheden door leegstand in andere sectoren.

Netto Plancapaciteit, bron: www.plancapaciteit.nl

Netto plancapaciteit	Hard	Zacht	Totaal Netto
Kop van Noord-Holland	3.000	3.000	6.000
West-Friesland	5.000	6.700	11.700
Regio Alkmaar	9.900	2.600	12.500
Noord-Holland Noord	17.900	12.300	30.200
Waterland	3.900	4.900	8.800
Zaanstad*	1.200	13.000	14.200
IJmond	1.400	2.000	3.400
Zuid-Kennemerland	1.200	9.000	10.200
Amstelland-Meerlanden	6.800	32.500	39.300
Amsterdam*	29.500	60.500	90.000
Gooi & Vechtstreek	2.400	9.400	11.800
Noord-Holland Zuid	46.400	131.300	177.700
Noord-Holland	64.300	143.600	207.900
Almere/Lelystad	Onbekend		65.500
Metropoolregio Amsterdam	46.400	196.800	243.200

*Inclusief Ambitie Structuurvisie Gemeente Amsterdam en Zaan/IJ-oevers

Woningbehoefte

In de periode 2015-2040 neemt de woningbehoefte in Noord-Holland toe met 231.000 woningen, 21.300 in Noord-Holland Noord en 209.700 in Noord-Holland Zuid. In Noord-Holland Noord zit de groei bijna volledig in de periode tot 2030, hierna is de groei beperkt. In de Kop van Noord-Holland daalt in de periode 2030-2040 de woningbehoefte met 1.900 woningen. Voor de regionale woningbouwprogrammering is dit een belangrijk aandachtspunt.

In Noord-Holland Zuid groeit ook na 2030 de woningbehoefte nog flink. Toch zit ook hier de grootste groei in de eerste 20 jaar. Tot 2020 ligt de jaarlijkse groei boven de 10.000 woningen per jaar. De afgelopen jaren lag de netto groei rond de 7.000 woningen. De productie zal flink moeten stijgen om de groei van de woningbehoefte bij te houden.

Tabel /: Ontwikkeling woningbehoefte t.o.v. 2015

	2020	2030	2040
Kop van Noord-Holland	1.700	2.900	1.000
West-Friesland	3.800	9.200	9.700
Regio Alkmaar	4.500	9.900	10.600
Noord-Holland Noord	10.000	22.000	21.300
Waterland	3.400	7.800	9.700
Zaanstad	3.500	9.700	14.300
IJmond	2.200	5.000	5.900
Zuid-Kennemerland	5.900	13.800	19.100
Amstelland-Meerlanden	9.800	27.900	40.000
Amsterdam	27.700	73.900	107.000
Gooi & Vechtstreek	4.200	10.600	13.700
Noord-Holland Zuid	56.700	148.700	209.700
Provincie Noord-Holland	66.700	170.700	231.000
Almere/Lelystad	7.000	26.200	43.400
Metropoolregio Amsterdam	63.700	174.900	253.100

Behoefte afgezet tegen plancapaciteit

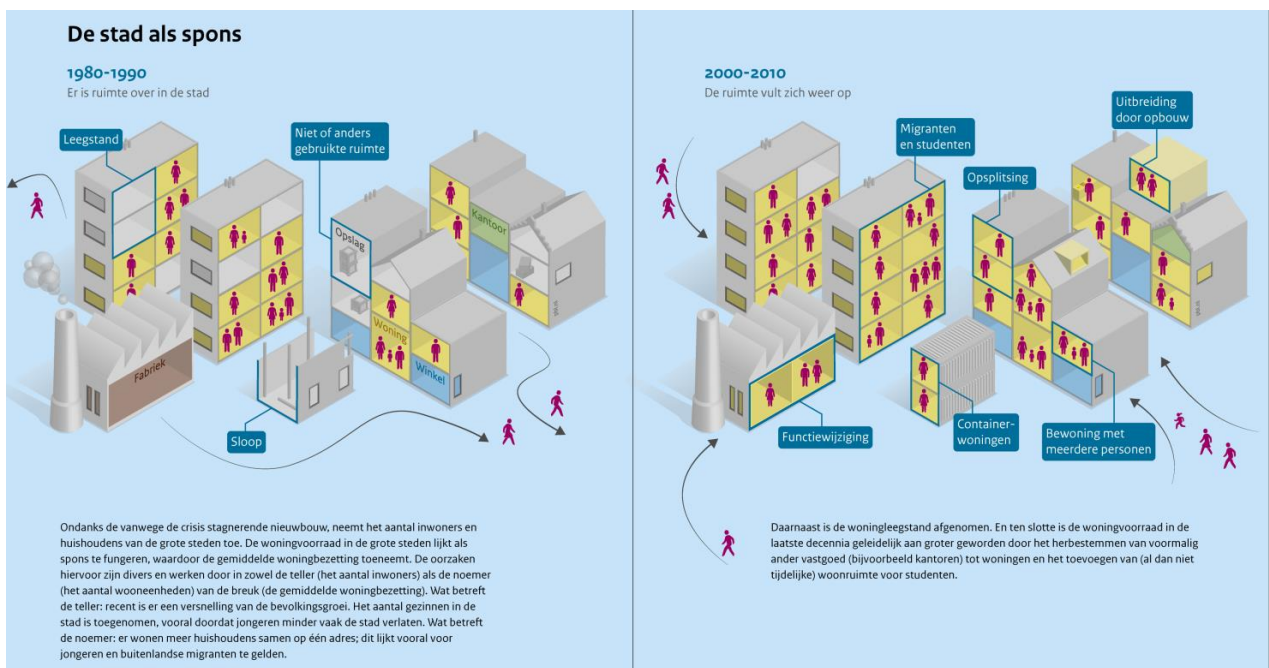
In de tabel op de volgende pagina is de woningbehoefte afgezet tegen de plancapaciteit. Tot 2030 is in alle regio (m.u.v. IJmond/Zuid-Kennemerland) voldoende capaciteit beschikbaar. Hierna zijn in bijna alle regio's in Noord-Holland Zuid nog niet voldoende plannen aanwezig. Potentieel ontstaat door transformatie van leegstaand vastgoed (kantoren, bedrijventerreinen, winkels enz.) veel nieuwe mogelijkheden voor woningbouw. Het complete beeld ontbreekt, maar zeker is dat een deel van deze locaties nog niet in de planinventarisatie zit. Ook bij veel OV-knooppunten is potentieel ruimte beschikbaar voor nieuwe ontwikkelingen. Een deel van de woningbouwplannen ligt binnen de invloedssfeer van Schiphol en de economische activiteiten in het NZKG. Voor deze locaties is nu nog niet bekend of die in de toekomst ontwikkeld kunnen worden. In Noord-Holland Noord en Almere ligt de verwachte behoefte lager dan de plancapaciteit. Uitgaande van woonvoorkeuren, demografische ontwikkelingen en recente verhuisbewegingen kunnen deze locaties maar beperkt de druk opvangen vanuit Noord-Holland Zuid.

Deze geschetste ontwikkeling van de woningbehoefte sluit grotendeels aan bij de ambitie in de provinciale structuurvisie en het ontwikkelingsbeeld van de Metropoolregio Amsterdam. Verschil t.o.v. de uitgangspunten in deze beleidsdocumenten is dat de groei in de provincie Noord-Holland groter is dan verwacht en zich meer concentreert in de oude steden in Noord-Holland Zuid.

Tabel /: Plancapaciteit afgezet tegen woningbehoefte

	2015-2030	2015-2040
Kop van Noord-Holland	3.100	5.000
West-Friesland	2.500	2.000
Regio Alkmaar	2.600	1.900
Noord-Holland Noord	8.200	8.900
Waterland	1.000	-900
Zaanstad	4.500	-100
IJmond	-1.600	-2.500
Zuid-Kennemerland	-3.600	-8.900
Amstelland-Meerlanden	11.400	-700
Amsterdam	16.100	-17.000
Gooi & Vechtstreek	1.200	-1.900
Noord-Holland Zuid	29.000	-32.000
Noord-Holland	37.200	-23.100
Almere/Lelystad	39.300	22.100
Metropoolregio Amsterdam	68.300	-9.900

Onderstaande figuur geeft de recente ontwikkeling weer die zich in steden heeft voorgedaan. Ook in de toekomst gaat in de steden in Noord-Holland Zuid het aantal inwoners sterk groeien. Naast een grote vraag naar nieuwe woonruimte zorgt dit voor een toenemende vraag naar publieke ruimte, horeca, voorzieningen, recreatie, groengebieden, OV en infrastructuur. Dit soort functies in en om de stad zal moeten meegroeien met de bevolking om de leefbaarheid in steden te behouden.

Bron: PBL 2015

Vergelijking met de oude prognose

Onderstaande tabel geeft een beeld van de ontwikkeling van de woningbehoefte van 2015 tot 2040. In die periode bedraagt de groei voor de hele provincie 231.000 woningen. Als we dit vergelijken met de behoefte uit de oude prognose voor de periode 2010-2040 van 239.700 woningen ligt de huidige prognose (teruggerekend voor de periode 2010-2040) 41.100 woningen hoger dan de vorige.

De teruggerekende behoefte voor 2010-2040 bestaat uit de woningbehoefte uit de nieuwe prognose voor de periode 2015-2040 (231.000 woningen) +49.800 gerealiseerde woningen in de periode 2010-2014 = 280.800 woningen. Deze hogere behoefte zit volledig in Noord-Holland Zuid. In Noord-Holland Noord was de behoefte in de vorige prognose 37.500. De nieuwe prognose komt uit op 12.800 (groei van de woningvoorraad 2010-2014) + 21.300 (behoefte 2015-2040) = 34.100.

In Noord-Holland Zuid lag de groei van de behoefte bij de oude prognose op 202.200. Met de actuele behoefte (209.700) + de groei van de woningvoorraad in de periode 2010-2014 (+37.000 woningen) komt de nieuwe prognose voor de periode 2010-2040 uit op een groei van de woningbehoefte van 246.700 woningen, 44.500 woningen hoger dan oude prognose. Met name in Amsterdam is de behoefte gestegen.

Vergelijking met de oude prognose

	Oude prognose		Nieuwe prognose		Vershil
	Groei van de woningbehoefte 2010-2040	Groei van de woningvoorraad 2010-2014	Groei van de woningbehoefte 2015-2040	Totaal 2010-2040	
Noord-Holland Noord	37.500	12.800	21.300	34.100	-3.400
Noord-Holland Zuid	202.200	37.000	209.700	246.700	+44.500
Noord-Holland	239.700	49.800	231.000	280.800	+41.100

Nut en Noodzaak

Een vereiste in de ladder voor duurzame verstedelijking is het aantonen van nut en noodzaak van de geplande ontwikkeling. De tabel op de volgende periode geeft voor de periode 2015-2030 hiervoor de kwantitatieve basis zoals die voortkomt uit de prognose. Aangezien bestemmingsplannen beperkt geldig zijn, is dit de periode waarop nut en noodzaak moet worden aangetoond. Weergegeven is de indicatieve woningbehoefte in 2015 en de ontwikkeling hiervan tot 2030. De cijfers per gemeente tot 2040 staan in de bijlage. Regio's kunnen deze tabel gebruiken bij het opstellen van hun regionale actieprogramma's. Voor de provincie vormen ze, tot het uitkomen van de nieuwe prognose, het uitgangspunt voor het beoordelen van nut en noodzaak van nieuwe woningbouwontwikkelingen.

Tabel nut en noodzaak indicatieve woningbehoefte per RAP-regio

Woningbehoefte	2015	2020	2025	2030	2015-2020	2020-2025	2025-2030	2015-2030
Texel	6.000	6.200	6.200	6.200	200	0	-100	100
Schagen	19.600	20.400	20.900	21.100	800	500	200	1.500
Hollands Kroon	19.900	20.500	21.000	21.400	600	600	400	1.500
Den Helder	26.500	26.800	26.700	26.400	300	-100	-300	-100
Kop van Noord-Holland	72.000	73.900	74.800	75.100	1.900	1.000	200	3.000
Stede Broec	9.000	9.300	9.500	9.700	300	200	200	700
Opmeer	4.700	4.900	5.000	5.100	200	100	100	400
Medemblik	17.900	18.800	19.200	19.500	800	500	300	1.600
Koggenland	9.100	9.500	9.900	10.200	400	400	300	1.100
Hoorn	31.700	33.100	34.500	35.300	1.400	1.300	800	3.500
Enkhuizen	8.500	8.800	9.100	9.300	300	200	200	800
Drechterland	8.000	8.400	8.800	9.100	500	400	300	1.100
West-Friesland	88.900	92.800	96.000	98.200	3.900	3.100	2.200	9.200
Schermer	2.200	2.300	2.400	2.600	100	100	100	400
Langedijk	11.200	11.800	12.200	12.500	600	500	300	1.400
Heiloo	9.900	10.300	10.700	10.900	400	400	200	1.000
Heerhugowaard	21.900	23.200	24.200	25.100	1.300	1.000	800	3.200
Graft-De Rijp	2.700	2.800	2.800	2.800	100	0	0	200
Castricum	15.200	15.900	16.200	16.300	700	300	100	1.100
Bergen (NH.)	13.400	13.600	13.700	13.600	200	100	-100	300
Alkmaar	44.300	45.400	46.200	46.800	1.100	800	500	2.500
Regio Alkmaar	120.800	125.300	128.400	130.600	4.500	3.200	1.900	10.100
Zeevang	2.600	2.700	2.800	2.800	100	100	100	300
Wormerland	6.800	7.100	7.200	7.400	300	100	200	600
Waterland	7.200	7.600	7.800	8.000	400	200	200	700
Purmerend	35.400	36.300	37.000	37.500	900	700	500	2.100
Oostzaan	4.000	4.200	4.400	4.500	200	200	100	500
Landsmeer	4.800	5.000	5.100	5.100	300	100	0	400
Edam-Volendam	12.000	12.800	13.600	14.200	800	800	600	2.200
Beemster	3.700	4.100	4.400	4.700	400	300	300	1.000
Zaanstad	66.400	70.000	73.300	76.100	3.500	3.300	2.800	9.700
Uithoorn	12.700	13.300	13.800	14.200	600	500	400	1.500
Ouder-Amstel	5.900	6.900	7.800	8.600	900	1.000	700	2.600
Haarlemmermeer	59.100	62.400	67.600	71.700	3.300	5.300	4.100	12.600
Diemen	13.200	15.100	15.900	16.900	1.900	800	900	3.700
Amstelveen	41.700	44.300	46.300	48.000	2.600	2.000	1.700	6.300
Aalsmeer	12.600	13.100	13.500	13.800	500	400	300	1.200
Amsterdam	417.900	445.600	469.900	491.800	27.700	24.400	21.900	73.900
Stadsregio Amsterdam	706.000	750.500	790.400	825.300	44.400	40.200	34.800	119.300
Velsen	29.800	30.600	31.100	31.400	800	500	300	1.700
Uitgeest	5.400	5.700	5.800	6.000	300	200	100	600
Heemskerk	17.200	17.600	17.800	18.000	400	200	200	800
Beverwijk	18.200	18.900	19.600	20.200	700	700	600	2.000
Zandvoort	8.300	8.600	8.800	8.700	300	100	-100	400
Heemstede	11.700	12.100	12.300	12.400	400	200	100	700
Haarlemmerliede c.a.	2.400	2.600	2.700	2.800	200	200	100	500
Haarlem	74.200	78.600	82.200	85.600	4.500	3.600	3.400	11.400
Bloemendaal	9.500	9.900	10.200	10.200	500	200	100	800
IJmond / Z-Kennemerland	176.700	184.600	190.500	195.300	8.100	5.900	4.800	18.900
Wijdmeren	9.900	10.200	10.500	10.600	300	300	100	800
Weesp	8.500	9.200	10.100	10.900	800	800	900	2.500
Naarden	7.300	7.500	7.700	7.900	200	200	100	500
Muiden	2.700	2.900	3.200	3.400	200	300	200	700
Laren	4.900	5.200	5.300	5.200	300	0	-100	200
Huizen	18.500	19.000	19.200	19.300	400	200	100	700
Hilversum	39.100	40.200	41.500	42.500	1.200	1.200	1.000	3.400
Bussum	15.000	15.500	15.800	16.000	600	300	200	1.100
Blaricum	4.100	4.400	4.600	4.800	300	200	200	700
Gooi & Vechtstreek	110.000	114.100	117.900	120.600	4.300	3.500	2.700	10.600

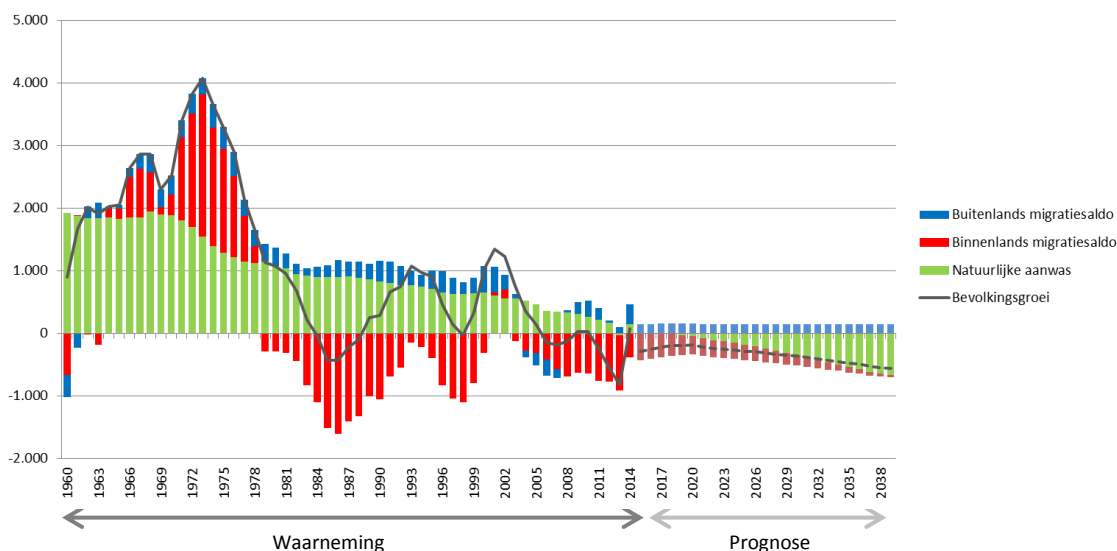
7. Ontwikkelingen per regio

Kop van Noord-Holland

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	163.500	-1.100	-3.800	-8.500	155.000	-5%
Jongeren <15 jaar	26.700	-2.200	-2.700	-3.300	23.400	-12%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	108.800	-4.000	-14.100	-22.800	86.000	-21%
Ouderen 65+ jaar	32.900	4.700	13.100	16.400	49.300	50%
Huishoudens totaal	73.500	1.800	3.200	1.300	74.800	2%
Huishoudens <35 jaar	10.700	100	-300	-1.400	9.300	-13%
Huishoudens 35-65 jaar	40.800	-1.800	-6.100	-9.500	31.300	-23%
Huishoudens 65-75 jaar	12.900	1.200	1.800	1.100	14.000	9%
Huishoudens 75+ jaar	9.100	2.300	7.700	11.100	20.200	122%
Woningbehoefte	72.100	1.800	3.000	1.000	73.100	1%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Den Helder	56.500	55.600	53.600	51.200	-5.300	27.400	27.700	27.400	26.300	-1.100
Hollands Kroon	47.300	47.000	46.500	45.800	-1.500	20.000	20.500	21.500	21.400	1.400
Schagen	46.100	46.400	46.700	46.000	-100	19.900	20.700	21.400	21.100	1.200
Texel	13.600	13.400	12.800	12.000	-1.600	6.200	6.400	6.400	6.000	-200
Totaal	163.500	162.400	159.700	155.000	-8.500	73.500	75.300	76.700	74.800	1.300

Kop van NH

In de Kop van Noord-Holland daalt de bevolking sinds 2005. Dit is vooral een gevolg van het negatieve migratiesaldo met alle regio's in Noord-Holland met overig Nederland. Over langere afstand (Noord-Holland Zuid, Zuid-Holland) heeft deze migratie een structureel karakter. Doordat op korte termijn ook de natuurlijke aanwas negatief wordt, zet in de prognose de bevolkingsdaling zich voort. In de periode 2015-2040 daalt het aantal inwoners met 5% (-8.500). Den Helder kent de grootste daling (-5.300 inwoners). In 2040 heeft de Kop minder jongeren en minder werkenden. Relatief gezien is deze daling het grootst van alle Noord-Hollandse regio's. Met name de daling van de potentiële beroepsbevolking is fors, -21%, -22.800 personen. Het aantal 65+ers neemt toe met 50%, en het aantal huishoudens ouder dan 75 verdubbelt. Dit betekent een stijging van de zorgvraag. Vergeleken met andere regio's is de vergrijzing in de Kop hiermee overigens beperkt.

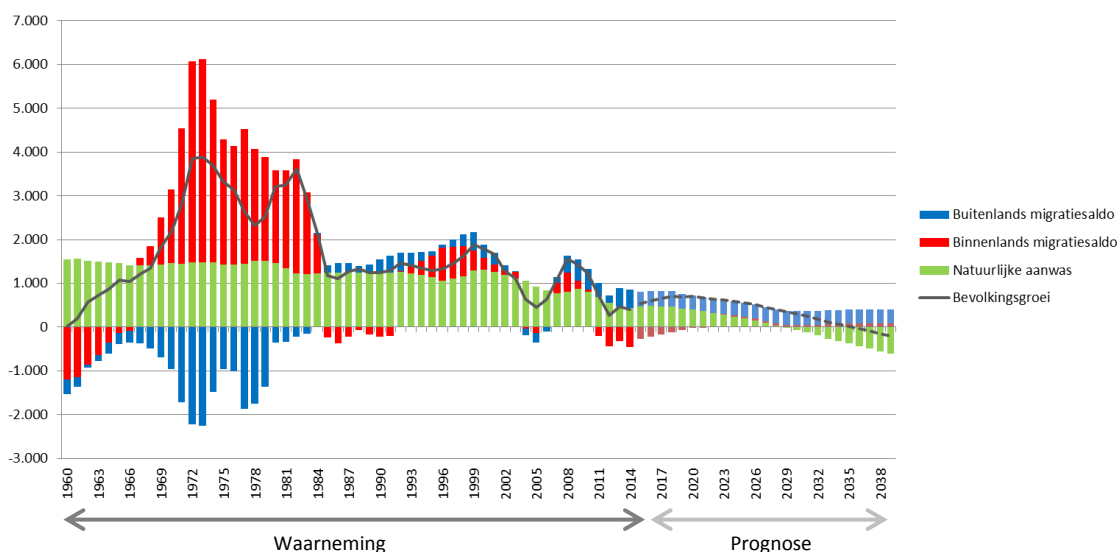
De huishoudensgroei in de Kop heeft geen lineair verloop, de piek ligt in 2030 met een groei van 3.200 t.o.v. 2015. In de periode 2030-2040 gaat het aantal huishoudens dalen. Deze daling is fors, van 76.700 in 2030 naar 74.800 in 2040. Oftewel, het aantal huishoudens groeit in de periode tot 2030 met circa 3.200 en neemt hierna af met 1.900. Voor de gehele periode 2015-2040 komt de groei hiermee uit op 1.300, 2%. De ontwikkeling van de woningbehoefte is grotendeels gelijk. Voor de woningbouwprogrammering betekent dit dat tot 2030 nog uitbreiding van de voorraad gewenst is en hierna alleen nog sloop en vervanging. Dit geldt met name voor Den Helder en Texel, in deze gemeenten is de daling van de woningbehoefte het grootst. Zoals in bijna alle regio's zit de groei van de woningbehoefte volledig bij huishoudens ouder dan 65 jaar.

West-Friesland

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	208.300	3.200	8.700	9.100	217.400	4%
Jongeren <15 jaar	36.500	-2.100	-1.500	-1.400	35.100	-4%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	140.100	-2.100	-8.200	-15.700	124.400	-11%
Ouderen 65+ jaar	37.500	7.000	18.600	25.500	63.000	68%
Huishoudens totaal	89.400	3.800	9.300	10.000	99.400	11%
Huishoudens <35 jaar	13.600	100	200	-1.200	12.400	-9%
Huishoudens 35-65 jaar	50.700	-1.000	-3.600	-6.400	44.300	-13%
Huishoudens 65-75 jaar	15.100	2.000	2.400	2.800	17.900	19%
Huishoudens 75+ jaar	9.900	2.800	10.400	14.900	24.800	151%
Woningbehoefte	88.900	3.900	9.200	9.700	98.600	11%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Drechterland	19.300	19.500	20.500	20.900	1.600	7.900	8.400	9.000	9.200	1.300
Enkhuizen	18.400	18.700	19.200	19.400	1.000	8.400	8.800	9.300	9.300	900
Hoorn	72.000	73.700	76.100	76.300	4.300	32.200	33.600	35.800	36.000	3.800
Koggenland	22.500	22.700	23.200	23.100	600	9.100	9.500	10.200	10.400	1.300
Medemblik	43.500	44.100	45.000	45.100	1.600	18.100	19.000	19.800	19.700	1.600
Opmeer	11.300	11.200	11.000	10.800	-500	4.700	4.800	5.100	5.100	400
Stede Broec	21.400	21.600	21.900	21.700	300	8.900	9.200	9.600	9.600	700
Totaal	208.300	211.500	217.000	217.400	9.100	89.400	93.200	98.700	99.400	10.000

West-Friesland

West-Friesland heeft de laatste jaren een negatief binnenlandsmigratie saldo. De jaren dat de regio een opvangfunctie had, met name voor de gemeente Amsterdam, lijken hiermee voorbij. Vanaf 2005 is er al een vertrekoverschot naar Amsterdam en een vertrekoverschot naar overig Nederland (buiten Noord-Holland). Dit werd eerder gecompenseerd door een vestigingsoverschot vooral vanuit Waterland en Zaanstreek. In de afgelopen jaren zien we juist de vestiging vanuit deze regio's sterk afnemen. Dat heeft mede te maken met de ruimere mogelijkheden in deze regio's (nieuwbouw in Zaanstad en sterkere vergrijzing in Waterland). De afnemende vestiging lijkt vanuit het perspectief van deze twee regio's structureel. Zaanstad is door transformatie en daarmee samenhangende groei van de woningvoorraad een aantrekkelijk alternatief voor Amsterdam. In Waterland ontstaat door vergrijzing in toenemende mate ruimte voor vestiging.

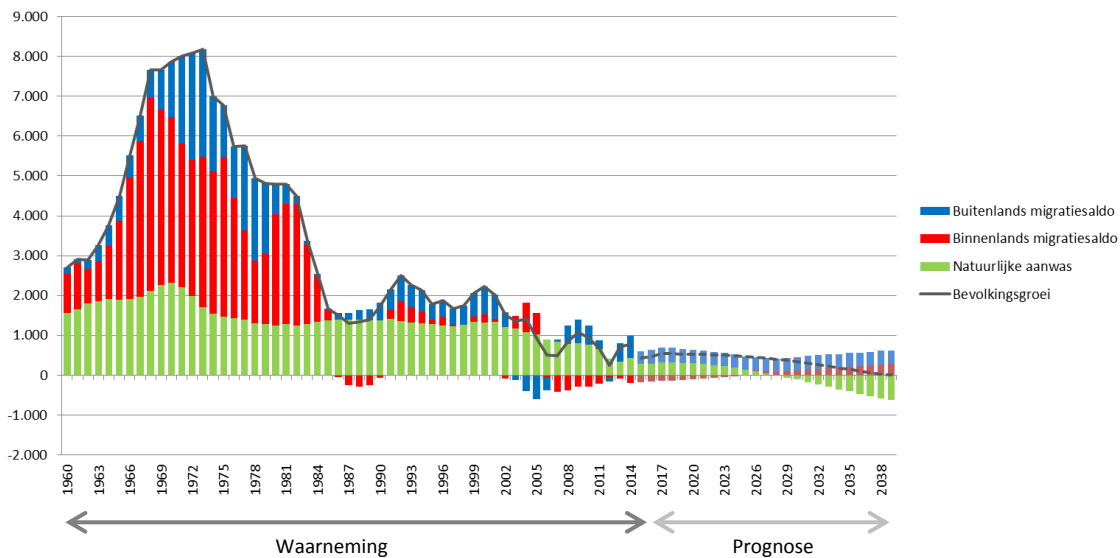
Als gevolg van deze ontwikkelingen verwachten we in de toekomst een heel beperkt positief binnenlandsmigratiesaldo. De regio groeit vooral door natuurlijke aanwas (tot 2030) en buitenlandse migratie. T.o.v. 2015 groeit de bevolking tot 2040 met ongeveer 9.100 inwoners, 4%. Deze groei zit volledig bij ouderen, het aantal jongeren daalt en de potentiële beroepsbevolking neemt af. Het aantal huishoudens neemt toe met 11%, 10.000 huishoudens. Deze groei komt voor rekening van oudere huishoudens, het aantal jongeren en gezinnen met kinderen neemt af. Zowel de bevolkings- als huishoudensgroei is het grootst in Hoorn, dit is vooral een gevolg van het groeikernenbeleid uit het verleden en recente nieuwbouw. In Opmeer daalt de bevolking, het aantal huishoudens neemt nog wel toe.

Regio Alkmaar

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	274.300	2.600	7.200	8.800	283.100	3%
Jongeren <15 jaar	45.500	-2.800	-1.500	-800	44.700	-2%
Potentiële Beroepsbevolking (15-67 jaar)	182.100	-2.800	-11.900	-20.600	161.500	-11%
Ouderen 65+ jaar	54.300	7.700	21.000	29.100	83.400	54%
Huishoudens totaal	122.200	4.600	10.200	11.000	133.200	9%
Huishoudens <35 jaar	18.500	600	300	-1.100	17.400	-6%
Huishoudens 35-65 jaar	67.400	-1.700	-5.500	-8.900	58.500	-13%
Huishoudens 65-75 jaar	20.500	2.100	2.700	2.600	23.100	13%
Huishoudens 75+ jaar	15.800	3.700	12.600	18.400	34.200	116%
Woningbehoefte	120.700	4.500	9.900	10.600	131.300	9%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Alkmaar	94.900	95.900	97.600	97.400	2.500	45.600	46.800	48.200	48.200	2.600
Bergen (NH.)	29.900	29.100	28.300	27.400	-2.500	13.700	14.000	14.000	13.400	-300
Castricum	34.300	34.300	34.400	35.000	700	15.100	15.700	16.200	16.700	1.600
Graft-De Rijk	6.400	6.300	6.300	6.500	100	2.700	2.800	2.900	3.000	300
Heerhugowaard	53.500	55.300	58.100	59.600	6.100	21.900	23.100	25.000	25.500	3.600
Heiloo	22.600	22.800	23.200	23.600	1.000	9.800	10.200	10.800	11.200	1.400
Langedijk	27.200	27.600	27.900	27.700	500	11.200	11.800	12.600	12.500	1.300
Schermer	5.500	5.500	5.700	5.900	400	2.200	2.400	2.600	2.700	500
Totaal	274.300	276.900	281.500	283.100	8.800	122.200	126.800	132.400	133.200	11.000

Regio Alkmaar

Evenals West-Friesland lag de groeiperiode van de regio Alkmaar in de jaren zeventig. De regio had een groot positief migratiesaldo door de overloop uit Noord-Holland Zuid. Hierna nam deze vestiging snel af. Sinds 2006 heeft de regio een negatief binnenlandse migratiesaldo, vooral met de gemeente Amsterdam en ook met overig Nederland. Vanuit Noord-Holland Noord bestaat nog een bescheiden instroom naar de regio. In de prognose schommelt de binnenlandse migratie rond de nul en wordt licht positief na 2025. Doordat de natuurlijke aanwas afneemt en op termijn negatief wordt is de bevolkingsgroei beperkt, +8.800 inwoners tot 2040, 3%. De regio bestaat uit twee delen, de vergrijsde kustgemeenten en het gebied Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk waar de bevolking relatief jong is.

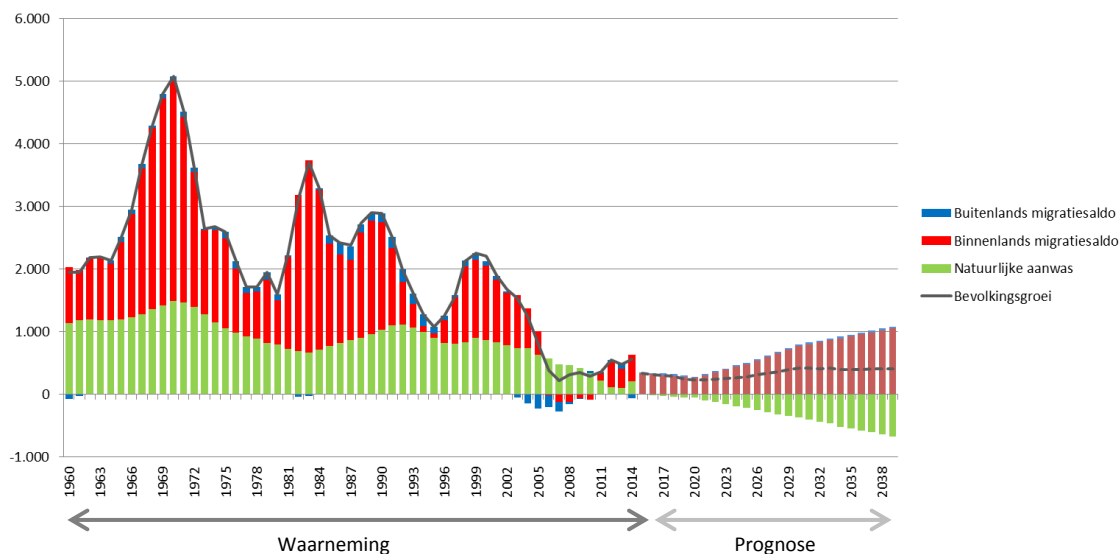
Het aantal huishoudens stijgt tot 2040 met 11.000, 9%. Deze groei is het grootst in de gemeenten Heerhugowaard en Alkmaar. In de kustgemeenten ontstaat op termijn ruimte op de woningmarkt door vergrijzing. Door de aantrekkelijke woonomgeving, de korte afstand tot Noord-Holland Zuid en naar verwachting een verbetering van de bereikbaarheid (verbinding A8-A9, Programma Hoog Frequent Spoor) valt te verwachten dat deze vrijkomende woningen worden opgevuld door instroom van binnen en buiten de regio. In de gemeente Bergen is deze ontwikkeling vrij groot. Het aantal huishoudens neemt hier van 2030 tot 2040 af met 600. Als de hierdoor vrijgekomen woningen worden opgevuld, hoeft elders in de regio mogelijk minder nieuwbouw plaats te vinden. Qua ontwikkeling van de bevolkingsopbouw is de regio Alkmaar vergelijkbaar met de rest van Noord-Holland Noord, een (beperkte) afname van jongeren, een dalende beroepsbevolking en groei van de woningbehoefte bij oudere huishoudens.

Waterland

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	176.500	1.500	4.400	8.400	184.900	5%
Jongeren <15 jaar	28.500	-2.300	-2.300	-500	28.000	-2%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	119.000	-1.400	-8.800	-14.500	104.500	-12%
Ouderen 65+ jaar	33.600	5.300	16.500	23.400	57.000	70%
Huishoudens totaal	76.400	3.400	7.900	10.000	86.400	13%
Huishoudens <35 jaar	9.400	400	600	100	9.500	1%
Huishoudens 35-65 jaar	44.300	-1.100	-4.600	-6.900	37.400	-16%
Huishoudens 65-75 jaar	12.600	1.700	3.800	3.700	16.300	29%
Huishoudens 75+ jaar	10.100	2.400	8.100	13.100	23.200	130%
Woningbehoefte	76.500	3.400	7.800	9.600	86.100	13%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Beemster	8.900	9.400	10.700	12.100	3.200	3.800	4.200	4.800	5.500	1.700
Edam-Volendam	29.100	29.900	31.200	32.500	3.400	11.700	12.500	13.900	14.500	2.800
Landsmeer	10.800	11.200	11.300	11.500	700	4.800	5.100	5.100	5.200	400
Oostzaan	9.200	9.200	9.300	9.300	100	4.000	4.200	4.500	4.300	300
Purmerend	79.500	79.500	79.600	80.000	500	35.300	36.200	37.400	38.000	2.700
Waterland	17.100	17.000	17.100	17.500	400	7.400	7.800	8.200	8.300	900
Wormerland	15.700	15.700	15.700	16.100	400	6.900	7.100	7.500	7.700	800
Zeevang	6.300	6.100	5.900	5.900	-400	2.600	2.700	2.900	2.900	300
Totaal	176.500	178.000	180.900	184.900	8.400	76.400	79.800	84.300	86.400	10.000

Regio Waterland

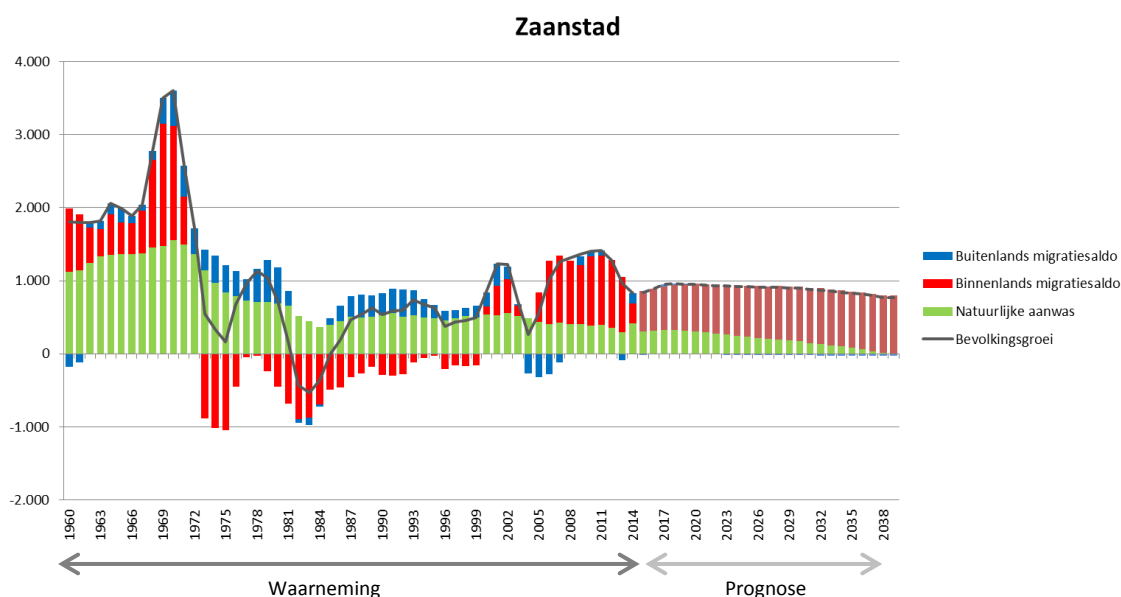
De groei van Waterland werd in het verleden vooral bepaald door de ontwikkeling van Purmerend. Het binnenlands migratiesaldo van de regio is bijna altijd positief geweest en wordt vooral bepaald door de vestiging vanuit Amsterdam. Deze is weliswaar kleiner dan in het verleden maar nog altijd positief. In de toekomst zet deze ontwikkeling zich voort. Door nieuwbouw en vergrijzing ontstaat ruimte om een deel van de druk van de woningmarkt in Noord-Holland Zuid op te vangen. Het buitenlands migratiesaldo is beperkt. Doordat Waterland één van de meest vergrijzende regio's is, wordt al op korte termijn de natuurlijke aanwas negatief. De groei van de regio wordt hierdoor bepaald door vestiging van buiten de regio. Tot 2040 verwachten we een groei van 8.400 inwoners en 10.000 huishoudens. Absoluut en relatief gezien is de vergrijzing vooral hoog in Purmerend. In deze gemeente groeit daardoor nog wel het aantal huishoudens,

terwijl het aantal inwoners nauwelijks stijgt. Door nieuwbouw vindt de grote groei in de toekomst plaats in de gemeenten Beemster en Edam-Volendam. Samen met West-Friesland is Waterland de regio met de sterkste vergrijzing. Dit wordt veroorzaakt door de selectieve bevolkingsgroei uit het verleden. De ouders van jonge gezinnen uit Amsterdam die zich in de jaren zeventig in de regio vestigen worden nu 65+. Hierdoor neemt ook de zorgvraag sterk toe, vooral bij huishoudens ouder dan 75 jaar. Ook in deze regio daalt het aantal jongeren en de potentiële beroepsbevolking.

Zaanstad

Gemeente	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	151.100	4.600	13.800	22.200	173.300	15%
Jongeren <15 jaar	26.100	-500	600	1.700	27.800	7%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	102.500	1.700	3.800	3.700	106.200	4%
Ouderen 65+ jaar	26.200	3.100	10.200	17.100	43.300	65%
Huishoudens totaal	67.800	3.500	9.700	14.300	82.100	21%
Huishoudens <35 jaar	11.600	200	700	500	12.100	4%
Huishoudens 35-65 jaar	38.600	800	800	600	39.200	2%
Huishoudens 65-75 jaar	10.000	1.200	2.800	4.200	14.200	42%
Huishoudens 75+ jaar	7.600	1.400	5.400	9.100	16.700	120%
Woningbehoefte	66.400	3.600	9.700	14.300	80.700	22%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Zaanstad	151.100	155.700	164.900	173.300	22.200	67.800	71.300	77.500	82.100	14.300

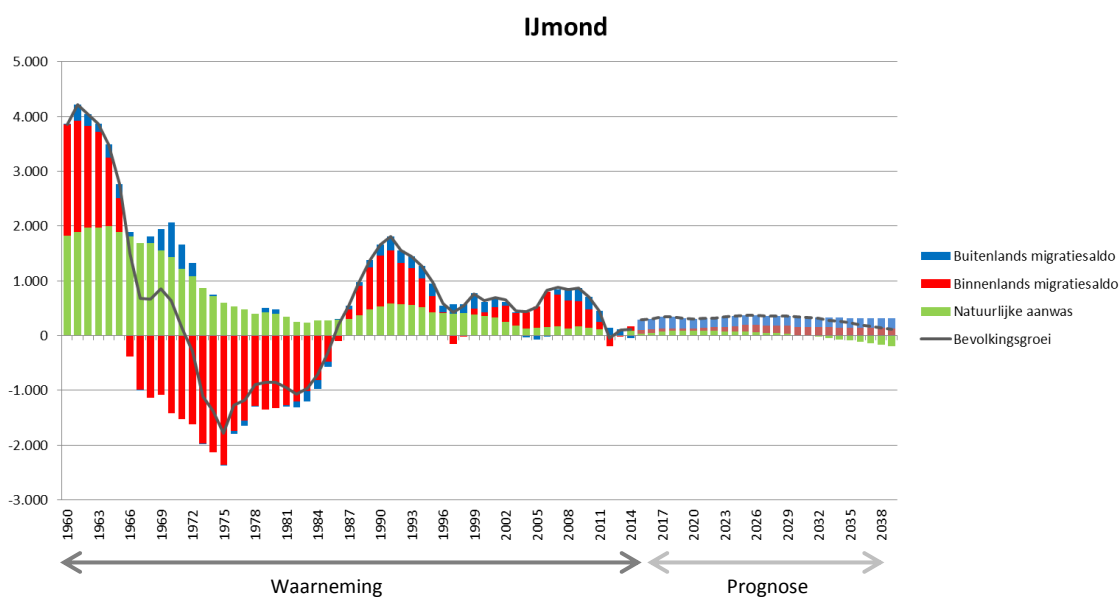

Zaanstad is in toenemende mate populair bij huishoudens uit de gemeente Amsterdam. Doordat ook het migratiesaldo met de overige regio's niet langer negatief of zelfs positief is, groeit de gemeente de afgelopen periode vooral door vestiging van buitenaf. Dit hangt mede samen met de bouw van de nieuwbouwwijk Saendelft en de ontwikkelingen langs de Zaan. In de prognose verwachten we dat deze ontwikkeling zich doorzet. De mogelijkheden hiervoor hangen echter sterk samen met de ontwikkelingen van milieu- (haven) en geluidscontouren (Schiphol). Bij het doorgaan van deze ontwikkelingen neemt in Zaanstad het aantal inwoners (+22.200) en huishoudens flink toe (14.300). Ook in Zaanstad is de vergrijzing groot, maar in tegenstelling tot Noord-Holland Noord groeit ook het aantal jongeren en de beroepsbevolking. Het overgrote deel van de huishoudensgroei is ouder dan 65+, het aantal jonge huishoudens neemt nog licht toe.

IJmond

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	159.900	1.600	5.100	7.400	167.300	5%
Jongeren <15 jaar	26.100	-1.000	200	700	26.800	3%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	107.900	0	-4.900	-9.600	98.300	-9%
Ouderen 65+ jaar	29.700	2.600	11.000	16.400	46.100	55%
Huishoudens totaal	71.400	2.200	5.100	6.100	77.500	9%
Huishoudens <35 jaar	11.200	400	200	-800	10.400	-7%
Huishoudens 35-65 jaar	40.100	-200	-2.800	-4.700	35.400	-12%
Huishoudens 65-75 jaar	10.300	1.200	4.000	3.500	13.800	34%
Huishoudens 75+ jaar	9.800	700	3.700	8.100	17.900	83%
Woningbehoefte	70.600	2.200	5.000	5.900	76.500	8%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Beverwijk	40.300	41.100	42.900	44.200	3.900	18.500	19.300	20.600	21.100	2.600
Heemskerk	39.300	39.500	39.700	39.800	500	17.200	17.600	18.000	18.000	800
Uitgeest	13.200	13.500	13.800	14.000	800	5.400	5.700	6.000	6.200	800
Velsen	67.200	67.400	68.600	69.300	2.100	30.300	31.000	32.000	32.100	1.800
Totaal	159.900	161.500	165.000	167.300	7.400	71.400	73.600	76.500	77.500	6.100

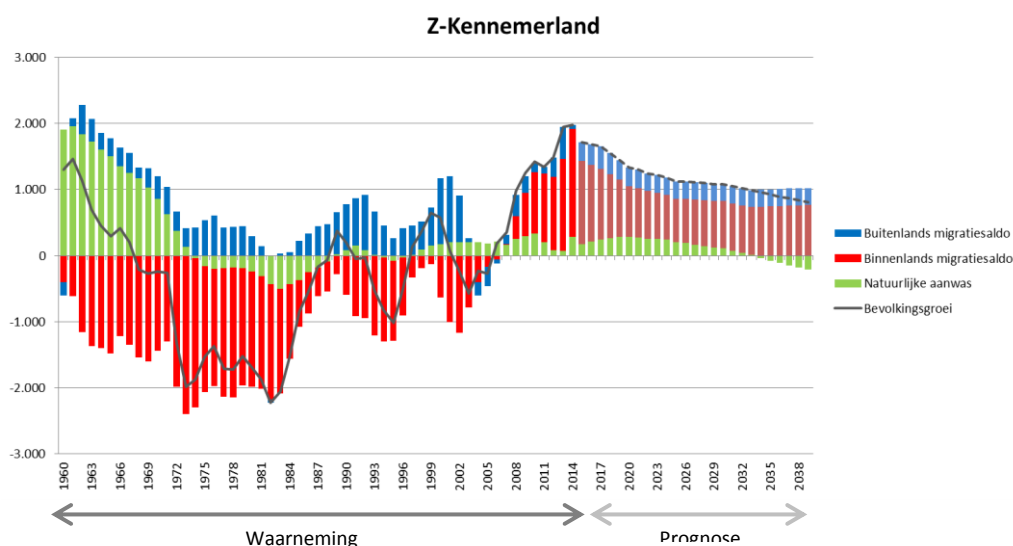

Na een periode van vertrek is het binnenlands migratiesaldo van de regio IJmond sinds eind jaren tachtig positief. Dit komt door de bouw van Velsersbroek en later de Broekpolder in Beverwijk en Heemskerk. Bewoners van buiten de regio kwamen per saldo vooral uit Zuid-Kennemerland. Door de beperkte nieuwbouwmogelijkheden is in deze prognose de toekomstige dynamiek in de regio beperkt. Dit zorgt voor een beperkte groei (+7.400 inwoners en +6.100 huishoudens). De regio vergrijsjt, het aantal huishoudens jonger dan 65 neemt af en de beroepsbevolking daalt. Beverwijk en Velsen zijn de gemeenten met de hoogste groei. Het aandeel buitenlandse migratie in de toekomstige groei is relatief groot.

Zuid-Kennemerland

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	227.500	8.100	19.900	29.300	256.800	13%
Jongeren <15 jaar	38.000	-200	900	1.900	39.900	5%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	151.400	3.500	5.400	4.600	156.000	3%
Ouderen 65+ jaar	43.900	4.300	14.200	22.600	66.500	51%
Huishoudens totaal	109.400	6.100	14.300	19.800	129.200	18%
Huishoudens <35 jaar	20.600	1.800	2.800	2.300	22.900	11%
Huishoudens 35-65 jaar	58.000	500	300	400	58.400	1%
Huishoudens 65-75 jaar	16.200	1.700	2.800	3.600	19.800	22%
Huishoudens 75+ jaar	14.600	2.200	8.500	13.500	28.100	92%
Woningbehoefte	105.900	5.900	13.900	19.100	125.000	18%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Bloemendaal	22.200	22.400	22.600	22.800	600	9.500	10.000	10.300	10.500	1.000
Haarlem	156.500	163.700	175.000	184.200	27.700	77.300	82.000	89.100	94.600	17.300
Haarlemmerliede	5.600	5.700	6.000	6.300	700	2.400	2.600	2.900	2.900	500
Heemstede	26.500	27.000	27.400	27.600	1.100	11.700	12.100	12.400	12.600	900
Zandvoort	16.600	16.700	16.400	15.900	-700	8.400	8.800	8.900	8.600	200
Totaal	227.500	235.600	247.400	256.800	29.300	109.400	115.500	123.700	129.200	19.800

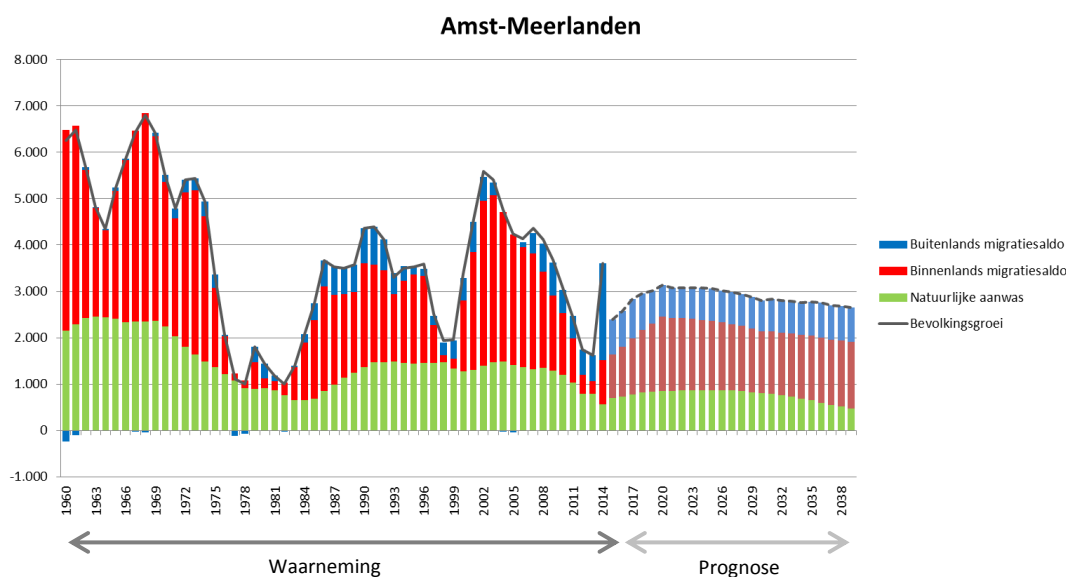

In Zuid-Kennemerland heeft zich een trendbreuk voorgedaan. Jarenlang vertrokken inwoners uit de regio en nam het aantal inwoners af. Sinds 2007 is dit niet meer het geval. Het is niet zozeer een toename van het binnenlands migratiesaldo met Amsterdam maar vooral een daling van het saldo met IJmond en Amstelland-Meerlanden die zorgt voor deze ontwikkeling. Vooral in de gemeente Haarlem nam het aantal inwoners toe. In de toekomst verwachten we dat deze toegenomen aantrekkelijkheid zich doorzet. De Regio Zuid-Kennemerland vormt samen met de Gooi & Vechtstreek een aantrekkelijke groene woonomgeving op korte afstand van Amsterdam. De vraag naar woningen in deze regio's is groot. Als gevolg hiervan wordt de toekomstige groei vooral bepaald door de groei van de woningvoorraad. Met name in Haarlem zijn hiervoor binnenstedelijke mogelijkheden. In de prognose neemt hierdoor het aantal inwoners en huishoudens in de regio nog fors toe, +29.300 inwoners en +19.800 huishoudens. Als gevolg van de instroom van jongeren is de groei niet volledig 65+, ook het aantal jonge huishoudens neemt toe en de beroepsbevolking stijgt met 3%.

Amstelland-Meerlanden

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	329.900	13.800	44.100	71.700	401.600	22%
Jongeren <15 jaar	59.400	-1.200	3.400	9.500	68.900	16%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	222.500	7.200	15.700	18.800	241.300	8%
Ouderen 65+ jaar	55.600	7.800	27.400	44.700	100.300	80%
Huishoudens totaal	146.900	9.800	27.700	39.900	186.800	27%
Huishoudens <35 jaar	25.900	2.400	4.900	4.300	30.200	17%
Huishoudens 35-65 jaar	83.000	1.200	1.900	2.400	85.400	3%
Huishoudens 65-75 jaar	20.500	3.300	8.500	10.800	31.300	53%
Huishoudens 75+ jaar	17.600	2.800	12.300	22.400	40.000	127%
Woningbehoefte	145.300	9.800	27.800	40.000	185.300	28%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Aalsmeer	31.100	31.800	32.400	33.500	2.400	12.800	13.300	13.900	14.500	1.700
Amstelveen	86.600	91.400	98.500	104.300	17.700	42.600	45.300	48.900	50.800	8.200
Diemen	26.900	29.400	32.300	36.000	9.100	13.700	15.600	17.400	19.200	5.500
Haarlemmermeer	143.400	147.200	160.900	173.200	29.800	59.200	62.400	71.700	77.900	18.700
Ouder-Amstel	13.200	14.700	19.500	22.900	9.700	6.000	6.900	8.600	9.700	3.700
Uithoorn	28.700	29.300	30.400	31.700	3.000	12.700	13.200	14.100	14.600	1.900
Totaal	329.900	343.700	374.000	401.600	71.700	146.900	156.700	174.600	186.800	39.900

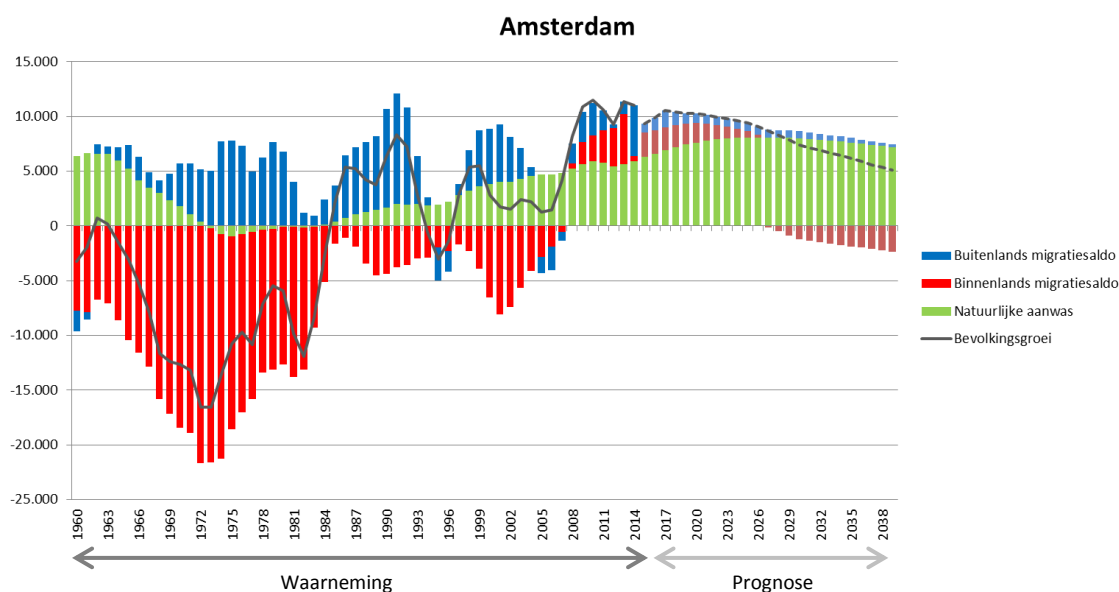

Door een dalende nieuwbouwproductie is het binnenlands migratiesaldo van de regio de laatste jaren afgenomen. Dit is deels een crisiseffect maar hangt ook samen met de opkomst van een meer stedelijke woonvoorkeur en de afnemende groei van het aantal gezinnen met kinderen. De afgelopen tijd zien we dat vooral de gemeenten die direct grenzen aan Amsterdam groeien (Diemen en Amstelveen). Door de vele bouw mogelijkheden, de goede bereikbaarheid, de hoge druk op de woningmarkt in Haarlem en Amsterdam en bij een aantrekkende economie valt te verwachten dat de woningbouwproductie weer aantrekt en de bevolkingsgroei in de regio gaat stijgen. Dit leidt in 2040 tot een groei van 71.700 inwoners en 39.900 huishoudens. Naast Haarlemmermeer zit ook in Amstelveen een groot deel van deze bevolkingsgroei. Door de specifieke groei uit het verleden is de vergrijzing in deze regio vrij groot, het aantal 65+ers neemt met 80% toe en ook het aantal oudere huishoudens stijgt fors. Dit gaat gepaard met een relatief hoge groei van het aantal jonge huishoudens.

Amsterdam

Gemeente	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	817.800	50.500	143.200	205.700	1.023.500	25%
Jongeren <15 jaar	128.100	8.900	30.700	38.200	166.300	30%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	606.800	28.200	67.400	95.400	702.200	16%
Ouderen 65+ jaar	97.600	14.200	49.300	75.000	172.600	77%
Huishoudens totaal	449.600	29.100	77.300	112.100	561.700	25%
Huishoudens <35 jaar	141.900	12.400	24.000	25.500	167.400	18%
Huishoudens 35-65 jaar	232.300	4.700	14.500	28.500	260.800	12%
Huishoudens 65-75 jaar	44.500	8.400	17.500	19.700	64.200	44%
Huishoudens 75+ jaar	30.900	3.700	21.300	38.400	69.300	124%
Woningbehoefte	417.900	27.700	73.900	107.100	525.000	26%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Amsterdam	817.800	868.300	961.000	1.023.500	205.700	449.600	478.700	526.900	561.700	112.100

Amsterdam groeit de laatste jaren met circa 10.000 inwoners per jaar en kent in alle regionale prognoses een hoge groei. De stad groeit sterk door natuurlijke aanwas en trekt nieuwe studenten en net afgestudeerden aan door de aanwezigheid van hoger onderwijs, de grote kans op een baan en het grote aanbod aan voorzieningen. Naar verwachting wordt in 2036 de grens van 1 miljoen inwoners bereikt. Op basis van vraag, woonvoorkeuren en de ontwikkelingen in de laatste jaren groeit Amsterdam tot 2040 naar verwachting met 205.700 inwoners en 112.100 huishoudens. Een groot deel van de groei komt uit de stad zelf, de groei door natuurlijke aanwas ligt rond de 7.000 personen per jaar. Op de korte termijn heeft Amsterdam een positief migratiesaldo. Rond 2025 groeit de woningbehoefte naar verwachting harder dan de woningvoorraad waardoor opnieuw de uitstroom op gang komt.

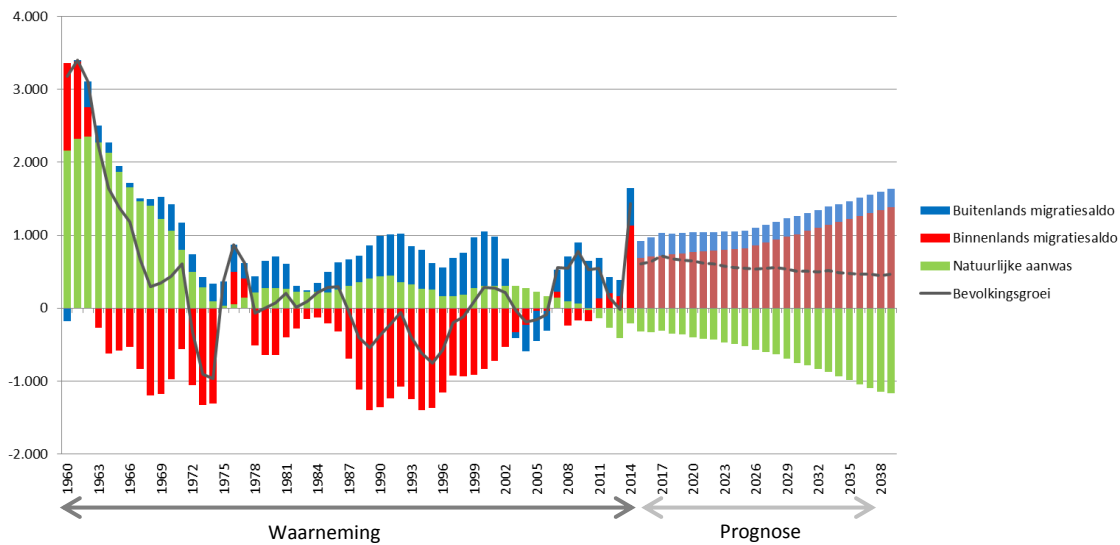
Het is de vraag of deze groei van 25% haalbaar is. Dit komt neer op 25 jaar lang een groei van de woningvoorraad van 4.500 woningen per jaar. Potentieel is de ruimte wel aanwezig en de groei sluit aan op de ambitie van de gemeente om de woningbouwproductie op te voeren. De prognose laat zien dat de vraag naar woningen groot is, of deze groei zich daadwerkelijk voordoet is afhankelijk van de bouwproductie. Een lagere productie zal naar verwachting leiden tot een oplopende druk op de woningmarkt en niet zozeer tot een nieuwe periode van uitstroom naar de regio. Ook Amsterdam vergrijst, het aantal 65+ers neemt tot 2040 toe met 77%.

Gooi & Vechtstreek

Regio	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040	% 2015-2040
Bevolking totaal	246.200	3.300	9.100	13.900	260.100	6%
Jongeren <15 jaar	42.200	-2.300	-2.500	-1.400	40.800	-3%
Potentiele Beroepsbevolking (15-67 jaar)	159.000	-700	-7.200	-14.300	144.700	-9%
Ouderen 65+ jaar	51.400	6.000	19.600	29.100	80.500	57%
Huishoudens totaal	113.100	4.300	10.700	13.800	126.900	12%
Huishoudens <35 jaar	16.400	800	1.400	500	16.900	3%
Huishoudens 35-65 jaar	61.500	-1.500	-5.400	-8.100	53.400	-13%
Huishoudens 65-75 jaar	18.400	2.000	3.800	3.600	22.000	20%
Huishoudens 75+ jaar	16.700	3.000	11.000	17.900	34.600	107%
Woningbehoefte	110.000	4.200	10.600	13.600	123.600	12%

Gemeente	Bevolking					Huishoudens				
	2015	2020	2030	2040	2015-2040	2015	2020	2030	2040	2015-2040
Blaricum	9.300	9.700	10.400	11.900	2.600	4.100	4.500	4.900	5.600	1.500
Bussum	33.000	33.400	33.300	33.400	400	15.300	15.800	16.300	16.300	1.000
Hilversum	86.700	88.700	91.700	92.700	6.000	41.300	42.500	44.700	45.400	4.100
Huizen	41.400	41.000	39.800	38.700	-2.700	18.500	19.000	19.300	19.200	700
Laren	10.800	10.400	9.700	9.700	-1.100	5.000	5.300	5.300	5.300	300
Muiden	6.200	6.400	7.500	8.600	2.400	2.700	2.900	3.400	3.900	1.200
Naarden	17.300	17.300	17.400	17.300	0	7.400	7.600	7.900	7.800	400
Weesp	18.400	19.300	22.000	24.100	5.700	8.700	9.500	11.200	12.300	3.600
Wijdmeren	23.200	23.200	23.400	23.600	400	10.000	10.300	10.800	10.900	900
Totaal	246.200	249.500	255.300	260.100	13.900	113.100	117.400	123.800	126.900	13.800

Gooi & Vecht

Jarenlang kende de regio Gooi & Vechtstreek een vertrekoverschot. Als gevolg van restrictief beleid was de woningbouw in de regio onvoldoende om de groei van het aantal inwoners bij te houden. Inwoners verhuisden uit de regio naar Flevoland en Utrecht. Recent zien we hierin een trendbreuk die te vergelijken is met de ontwikkelingen in Zuid-Kennemerland. Sinds een aantal jaren heeft de regio een positief migratiesaldo door toegenomen vestiging. In de prognose gaat dit door. Door vergrijzing ontstaat ruimte op de woningmarkt, de ontwikkeling van de Bloemendalerpolder en het KNSF terrein trekt nieuwe inwoners aan en in veel gemeenten is ruimte aanwezig voor binnenstedelijke woningbouw. Door de aantrekkelijke groene woonomgeving is de vraag naar woningen van binnen en buiten de regio groot. Als gevolg van deze ontwikkelingen neemt het aantal inwoners toe met 13.900 en stijgt het aantal huishoudens met 13.800. De vergrijzing in de regio zit rond het Noord-Hollandse gemiddelde. Zoals in veel regio's neemt het aantal 65+ers fors toe en verdubbelt het aantal huishoudens boven de 75 jaar. Ondanks de instroom van jongeren is de daling van de beroepsbevolking vrij groot, -14.300 personen oftewel -9%.

Bijlage: Bevolking in 2015 en 2040

Bevolking in 2015 en 2040					
	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040
Aalsmeer	31.100	700	1.300	2.400	33.500
Alkmaar	94.900	1.000	2.600	2.400	97.400
Amstelveen	86.600	4.800	11.900	17.700	104.300
Amsterdam	817.800	50.400	143.200	205.700	1.023.500
Beemster	8.900	500	1.800	3.200	12.100
Bergen (NH.)	29.900	-800	-1.500	-2.500	27.400
Beverwijk	40.300	800	2.600	3.900	44.200
Blaricum	9.300	400	1.100	2.600	11.900
Bloemendaal	22.200	200	400	600	22.800
Bussum	33.000	400	300	400	33.400
Castricum	34.300	-100	100	600	35.000
Den Helder	56.500	-900	-2.900	-5.300	51.200
Diemen	26.900	2.500	5.400	9.100	36.000
Drechterland	19.300	200	1.200	1.700	20.900
Edam-Volendam	29.100	800	2.100	3.400	32.500
Enkhuizen	18.400	300	800	1.000	19.400
Graft-De Rijk	6.400	-100	-100	100	6.500
Haarlem	156.500	7.100	18.400	27.700	184.200
Haarlemmerliede c.a.	5.600	200	500	700	6.300
Haarlemmermeer	143.400	3.800	17.500	29.800	173.200
Heemskerk	39.300	200	500	600	39.800
Heemstede	26.500	500	900	1.100	27.600
Heerhugowaard	53.500	1.800	4.600	6.100	59.600
Heiloo	22.600	200	600	1.000	23.600
Hilversum	86.700	2.000	4.900	5.900	92.700
Hollands Kroon	47.300	-300	-800	-1.500	45.800
Hoorn	72.000	1.700	4.100	4.300	76.300
Huizen	41.400	-400	-1.600	-2.600	38.700
Koggenland	22.500	300	800	700	23.100
Landsmeer	10.800	400	500	700	11.500
Langedijk	27.200	400	700	600	27.700
Laren	10.800	-300	-1.100	-1.000	9.700
Medemblik	43.500	600	1.600	1.600	45.100
Muiden	6.200	200	1.300	2.300	8.600
Naarden	17.300	100	100	100	17.300
Oostzaan	9.200	0	100	100	9.300
Opmeer	11.300	-100	-300	-500	10.800
Ouder-Amstel	13.200	1.400	6.300	9.600	22.900
Purmerend	79.500	0	100	500	80.000
Schagen	46.100	300	600	-100	46.000
Schermer	5.500	0	200	500	5.900
Stede Broec	21.400	200	500	300	21.700
Texel	13.600	-200	-800	-1.600	12.000
Uitgeest	13.200	300	500	700	14.000
Uithoorn	28.700	600	1.700	3.000	31.700
Velsen	67.200	300	1.400	2.200	69.300
Waterland	17.100	-100	0	500	17.500
Weesp	18.400	1.000	3.600	5.800	24.100
Wijdmeren	23.200	0	200	400	23.600
Wormerland	15.700	0	0	400	16.100
Zaanstad	151.100	4.600	13.800	22.100	173.300
Zandvoort	16.600	100	-200	-800	15.900
Zeevang	6.300	-100	-300	-400	5.900
Provincie Noord-Holland	2.755.300	87.700	251.300	367.900	3.123.100

Bijlage: Huishoudens in 2015 en 2040

Huishoudens in 2015 en 2040					
	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040
Aalsmeer	12.800	500	1.200	1.800	14.500
Alkmaar	45.600	1.200	2.600	2.600	48.200
Amstelveen	42.600	2.600	6.300	8.100	50.800
Amsterdam	449.600	29.200	77.300	112.100	561.700
Beemster	3.800	400	1.000	1.700	5.500
Bergen (NH.)	13.700	300	300	-400	13.400
Beverwijk	18.500	700	2.000	2.600	21.100
Blaricum	4.100	300	700	1.500	5.600
Bloemendaal	9.500	500	800	1.000	10.500
Bussum	15.300	600	1.100	1.100	16.300
Castricum	15.100	700	1.200	1.600	16.700
Den Helder	27.400	300	0	-1.100	26.300
Diemen	13.700	1.900	3.700	5.500	19.200
Drechterland	7.900	500	1.100	1.200	9.200
Edam-Volendam	11.700	800	2.200	2.800	14.500
Enkhuizen	8.400	300	800	900	9.300
Graft-De Rijk	2.700	100	200	300	3.000
Haarlem	77.300	4.700	11.800	17.300	94.600
Haarlemmerliede c.a.	2.400	200	500	500	2.900
Haarlemmermeer	59.200	3.200	12.400	18.700	77.900
Heemskerk	17.200	400	800	800	18.000
Heemstede	11.700	400	700	900	12.600
Heerhugowaard	21.900	1.300	3.100	3.700	25.500
Heiloo	9.800	400	1.000	1.300	11.200
Hilversum	41.300	1.200	3.400	4.100	45.400
Hollands Kroon	20.000	600	1.500	1.400	21.400
Hoorn	32.200	1.400	3.600	3.800	36.000
Huizen	18.500	400	800	700	19.200
Koggenland	9.100	400	1.100	1.300	10.400
Landsmeer	4.800	300	400	400	5.200
Langedijk	11.200	600	1.400	1.300	12.500
Laren	5.000	300	300	300	5.300
Medemblik	18.100	800	1.600	1.600	19.700
Muiden	2.700	200	700	1.200	3.900
Naarden	7.400	200	500	500	7.800
Oostzaan	4.000	200	500	400	4.300
Opmeer	4.700	200	400	400	5.100
Ouder-Amstel	6.000	900	2.600	3.700	9.700
Purmerend	35.300	900	2.200	2.700	38.000
Schagen	19.900	800	1.500	1.200	21.100
Schermer	2.200	100	400	500	2.700
Stede Broec	8.900	300	700	700	9.600
Texel	6.200	200	100	-300	6.000
Uitgeest	5.400	300	600	800	6.200
Uithoorn	12.700	500	1.500	2.000	14.600
Velsen	30.300	800	1.700	1.900	32.100
Waterland	7.400	400	700	900	8.300
Weesp	8.700	800	2.400	3.600	12.300
Wijdmeren	10.000	300	800	900	10.900
Wormerland	6.900	300	700	800	7.700
Zaanstad	67.800	3.500	9.600	14.300	82.100
Zandvoort	8.400	400	500	100	8.600
Zeevang	2.600	100	300	300	2.900
Provincie Noord-Holland	1.319.700	68.600	175.300	238.200	1.557.900

Bijlage: Indicatieve woningbehoefte in 2015 en 2040

Woningbehoefte in 2015 en 2040					
	2015	2015-2020	2015-2030	2015-2040	2040
Aalsmeer	12.600	500	1.200	1.800	14.400
Alkmaar	44.300	1.100	2.500	2.500	46.800
Amstelveen	41.700	2.600	6.300	8.200	49.900
Amsterdam	417.900	27.700	73.900	107.000	525.000
Beemster	3.700	400	1.000	1.700	5.400
Bergen (NH.)	13.400	200	300	-400	12.900
Beverwijk	18.200	700	2.000	2.500	20.700
Blaricum	4.100	300	700	1.500	5.500
Bloemendaal	9.500	500	800	1.000	10.400
Bussum	15.000	600	1.100	1.000	16.000
Castricum	15.200	700	1.100	1.500	16.700
Den Helder	26.500	300	-100	-1.200	25.300
Diemen	13.200	1.900	3.700	5.600	18.700
Drechterland	8.000	500	1.100	1.200	9.200
Edam-Volendam	12.000	800	2.200	2.700	14.800
Enkhuizen	8.500	300	800	800	9.300
Graft-De Rijk	2.700	100	200	300	2.900
Haarlem	74.200	4.500	11.400	16.700	90.800
Haarlemmerliede c.a.	2.400	200	500	500	2.900
Haarlemmermeer	59.100	3.300	12.600	18.700	77.800
Heemskerk	17.200	400	800	800	18.000
Heemstede	11.700	400	700	900	12.500
Heerhugowaard	21.900	1.300	3.200	3.700	25.600
Heiloo	9.900	400	1.000	1.300	11.200
Hilversum	39.100	1.200	3.400	4.100	43.200
Hollands Kroon	19.900	600	1.500	1.300	21.300
Hoorn	31.700	1.400	3.500	3.800	35.500
Huizen	18.500	400	700	600	19.100
Koggenland	9.100	400	1.100	1.300	10.400
Landsmeer	4.800	300	400	400	5.200
Langedijk	11.200	600	1.400	1.300	12.500
Laren	4.900	300	200	300	5.200
Medemblik	17.900	800	1.600	1.500	19.500
Muiden	2.700	200	700	1.200	3.900
Naarden	7.300	200	500	400	7.800
Oostzaan	4.000	200	500	400	4.400
Opmeer	4.700	200	400	400	5.100
Ouder-Amstel	5.900	900	2.600	3.800	9.800
Purmerend	35.400	900	2.100	2.500	38.000
Schagen	19.600	800	1.500	1.200	20.800
Schermer	2.200	100	400	400	2.600
Stede Broec	9.000	300	700	700	9.700
Texel	6.000	200	100	-300	5.700
Uitgeest	5.400	300	600	800	6.200
Uithoorn	12.700	600	1.500	2.000	14.700
Velsen	29.800	800	1.700	1.800	31.600
Waterland	7.200	400	700	900	8.100
Weesp	8.500	800	2.500	3.600	12.100
Wijdmeren	9.900	300	800	900	10.800
Wormerland	6.800	300	600	700	7.500
Zaanstad	66.400	3.500	9.700	14.300	80.700
Zandvoort	8.300	300	400	0	8.300
Zeevang	2.600	100	300	300	2.800
Provincie Noord-Holland	1.274.300	66.800	170.700	231.000	1.505.300